

ΕΣΤΙΑ

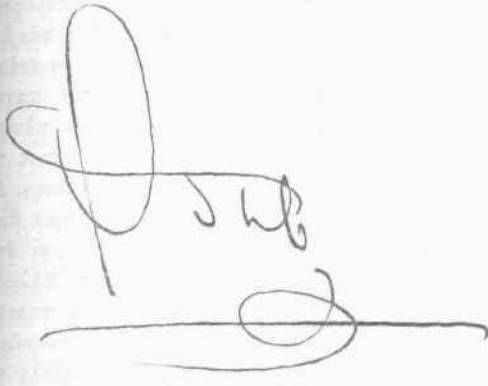
ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἕκτος

Συνδρομὴ ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι πρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ
1 Ἰανουαρίου ἐκείνου ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σταθίου, 6.

9 Ἰουλίου 1878

ΠΑΝΟΜΟΙΟΥΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΘΘΩΝΟΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΘΘΩΝΟΣ!

Οἱ ἰατροὶ δύνανται νὰ καυχῶνται ὅτι ἐμάν-
τευσαν τὴν νόσον τοῦ ἀτυχοῦς Ὀθωνος ἴσως
καὶ νὰ ἤλπισαν πρὸς στιγμήν ὅτι ἠδύναντο νὰ
σώσωσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ θανάτου δι' ἀνθρωπίνων
βοηθημάτων ἄλλ' ὁ σκόληξ, φεῦ! ὅστις κατέ-
τρωγε τὴν καρδίαν τοῦ ψυχορραγοῦντος ἦτο
σκώληξ ἠθικός, καθ' οὗ οὐδὲν ἴσχυον τὰ ἱατρικὰ
φάρμακα. Ὁ Ὀθων θὰ ἐμειδίᾳ ἴσως πικρῶς
βλέπων τὰς ματαιὰς προσπάθειάς τῆς ἐπιστή-
μης. Ὁ Ὀθων ἐπασχε νοσταλγίαν ἀνεπὶλει-
πάστως τὸν γλαυκὴν τῆς Ἑλλάδος οὐρανὸν,
τὸν ἐν Ἀθήναις βίον, τόσας ματαιωθείσας ἐλ-
πίδας, τόσας ἀπολαύσεις, τόσα βάσανα! Τίς οἶ-
δεν! ἴσως ἀντήχει σπαρτακτικὴ εἰς τὰ ἑλληνικά
αὐτοῦ ὄτα καὶ ἡ φωνὴ τῆς σφαζομένης Κρήτης!
ἴσως ἠγωνία μετὰ τῆς ἀγωνιώσης μεγαλονήσου
καὶ τὸ ἄδηλον τοῦ μέλλοντος ἐπεσφράγισεν τὴν
καταστροφὴν τῆς ἐξορίας! Κατὰ τοιοῦτων μι-
χίων παθημάτων οὐδεμίαν ἔχουσιν ἰσχὴν, οὔτε
συνήθειαι παρηγορῆσαι, οὔτε χυδαῖται ἱατρικαὶ πα-
ρασκευαί. Τὸν Ὀθωνα θὰ ἔπαυε μόνον ὁ ἰα-
τρὸς ἐκεῖνος, ὅστις θὰ ἐλάμβανεν αὐτὸν ἐκ τῆς
χειρὸς καὶ θὰ τὸν μετέφερεν εἰς Ἀθήνας, ἐν μέσῳ
λαοῦ πιστοῦ καὶ ἐνθουσιῶντος, περικυκλοῦντος,
ὡς ἄλλοτε, τὴν βασιλικὴν ἀμάξαν μετὰ ζητω-
κραυγῶν καὶ ἀνθέων. Φεῦ! οὔτε δέκα Ἑλληνας
δὲν παρηκολούθησαν τὸ βασιλικὸν αὐτοῦ φέρετρον!

1. Τὸ προκείμενον ἄρθρον ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ Ἡμέρᾳ π.
κατὰ τὸ 1867, ἅμα τῷ θανάτῳ τοῦ βασιλέως Ὀθωνος.
Σ. τ. Δ.

Ὅταν ἀναπολώμεν ποῖαν ὑπαρξίν διήγαγεν ὁ
φιλέλληνας οὗτος καὶ ἐξόριστος βασιλεὺς ἐπὶ τέσο-
σπρα ὅλα ἔτη ἐν μικρῷ πολιχνίῳ τῆς Βαυαρίας,
ὅταν ἀναπολώμεν πόσα δάκρυα ἔχυσε καὶ πόσα
κατέπιεν ἐν τῷ μειδιῶντι ἐκείνῳ τάφῳ, καταρώ-
μεθα τὴν τύχην, ἣτις ἤρπασεν αὐτὸν παῖδα ἀ-
θῶον καὶ εὐδαίμονα ἐκ τῶν κόλπων προσφιλοῦς
οἰκογενεῖας καὶ ἀνερέλου βίου καὶ τὸν ἐβρίψεν ἐν
μέσῳ συνεχοῦς τρικυμίας καὶ τριβύλων καὶ ἀ-
κανθῶν πρὸς δυστυχίαν καὶ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἑλ-
λάδος. Ἀλλὰ τοιαύτη ἦτον ἡ θέλησις τῆς μοί-
ρας! Εἶχε μεστὴν τὴν κεφαλὴν ἐκ τῶν ἀρχαίων
ἑλληνικῶν ἀναμνήσεων καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο
προωρισμένος νὰ συνεχίσῃ τὰς ὀμηρικὰς παρα-
δόσεις τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἢ καὶ ἴσως νὰ ἄρῃ ἐκ
τοῦ κοινοῦ τὸ στέμμα τοῦ τελευταίου Πα-
λαιολόγου. Παιδίον ἔτι ἤκουε τόσον συνεχῶς ἐν
τοῖς πατρικοῖς δώμασι τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδος!
Τίς οἶδε ποσάκις ἠκροάσθη στένουσαν τὴν μου-
σοστεφῆ λύραν τοῦ βασιλέως πατρός του ὀνό-
ματα παλαιῶν καὶ νέων ἡρώων καὶ ποσάκις ἀ-
νέγνωσεν ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ γραφείου ἐξυμνου-
μενον διὰ φλογερῶν στροφῶν τὸ ἱερὸν ὄνομα
τοῦ Μεσολογγίου!

Τίς ὅμως ἠδύναντο τότε νὰ προῖδῃ ποῖα τύχη
περιέμενε τὸν νεαρὸν βλαστὸν τῶν Βιτελσβά-
χων; Ὅτε ὁ δεκαοκταετής ἡγεμὼν ἀπέβη πλή-
ρης ζωῆς, χάριτος καὶ κάλλους εἰς τὰς ἀργολι-
κὰς ἀκτὰς, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ συμμαχικοῦ
στόλου τοῦ Ναυαρίνου, οἱ κάτοικοι ὑπεδέχθησαν
αὐτὸν ὡς Θεὸν μᾶλλον ἢ ὡς ἄνθρωπον. Ὁ Προ-
μηθεὺς ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ πῦρ καὶ
ἐκεῖνος ἔφερε πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὡς ἐν κανί-
στρω, τάξιν, νόμους, πολιτισμὸν καὶ ἐλευθερίαν!
Ὅτε, μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα ὅλων ἐτῶν, ἐ-
τολμῶμεν ἡμεῖς οἱ νεώτεροι, ἐν τῇ ἐξάψει τῶν
ἐπαναστατικῶν παθῶν, νὰ ὀμιλῶμεν ἀνευλαβῶς
περὶ τοῦ ἀνδρός, ὅστις μόλις ἴστατο ἔτι ἐπὶ τοῦ
κλονουμένου ἑλληνικοῦ θρόνου, οἱ πατέρες ἡμῶν
ἔσειον μεγαγγολικῶς τὴν κεφαλὴν καὶ ἔλεγον
μετὰ πικροῦ μειδιάματος «Δὲν τὸν εἶδατε σεῖς,
ὅταν ἦλθε ξανθὸς νεανίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Δὲν
εἶδατε ὅλους τοὺς Ἕλληνας, ὧν πολλοὶ ἔθνηκαν
τὰ θεμέλια τῆς ἀνεξαρτησίας, γονυπετεῖς ἐνώ-
πιόν του! Δὲν εἶδατε τὰ δάκρυα, τὰ φιλήματα,
τοὺς ὄρκους τῆς ἡμέρας ἐκείνης!» Ἔχετε δίκαιον.
Οὔτε τὴν ἀναρχίαν ἐγνωρίσατε, οὔτε ἐννοεῖτε

τί σημαίνει βασιλεία μετά τετρακοσίων ετών δουλείαν και δεκαετη εξωτερικόν και εμφύλιον πόλεμον.» Καί όμως τίς θά προεμάντευε τότε ότι ὅλη ἐκείνη ἡ εἰδωλολατρική ἐμελλε νὰ καταλήξῃ εἰς τριακονταδύο στάσεις καί ἐπὶ τέλους εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ ὀκτωβρίου;

Πρέπει ἄρα γε νὰ εξετάσωμεν εἰς τίνα εἶναι δίκαιον νὰ ἀποδοθῇ τὸ πταίσμα; Ἄρμόζει νὰ παρακαθῆσωμεν δικαστὰ παρά τὴν νεωπὸν τάφον καί νὰ ταράζωμεν τὴν ἰσρὰν σιανὸν τοῦ νεκροῦ, ἐν ὀνόματι τῶν παραδόσεων τῆς αἰγυπτιακῆς μοναρχίας; Οὐχί; ὀλίγα μόνον εἶτη μὰς χωρίζουσι ἀπὸ τοῦ ὀκτωβριανοῦ δράματος καί ἡ ἡμέρα τῆς δικαιοσύνης δὲν ἀνέτειλεν εἰσέτι. Ἐνταῦθα τοῦτο μόνον νομίζομεν ἐπιτετραμμένον νὰ εἴπωμεν, ὅτι, ἐὰν πολλὰ ἀπήτησεν ἡ Ἑλλάς, ὀλιγώτερον τοῦ δέοντος ἔδωκεν ἡ βασιλεία. Ὁ βασιλεὺς Ὁθων ἦτο πρότυπον πάσης ἰδιωτικῆς καὶ χριστιανικῆς ἀρετῆς· ἀλλὰ βάσκανός τις μοῖρα, οἰοεὶ φθονήσασα ἐκείνην τὴν τελειότητα, ἐξήρακεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τὴν πηγὴν, ἐξ ἧς ἀναβύρουν αἱ ἡγεμονικαὶ ἐκείναι ἀρεταί, ἀνευ τῶν ὁποίων πάσχουσιν ἐπὶ τῶν θρόνων οἱ βασιλεῖς ὅτι καὶ οἱ πλοῖαρχοι οἱ ἀγνωστοὶ τὴν γλῶσσαν τῶν ἀστρῶν καὶ τοὺς νόμους τῶν ἀνέμων καὶ τὰ μυστήρια τοῦ πελάγους. Τί τὸ σφελος ἐὰν δὲν φέρονται σκληρῶς πρὸς τοὺς ναύτας, ἐὰν εἶναι χρηστοὶ διαχειρισταί, ἐὰν ἀποστρέφονται τὸν δόλον, ὅταν ἐκρηγῇ ἡ τρικυμία καὶ ματαίως ἐκτεινῇ πρὸς αὐτοὺς τῆς χειρὸς τὸ πλήρωμα ζητοῦν σωτηρίαν; Ἐν καί τὸ αὐτὸ εἶναι, φεῦ! τὸ ἄρχειν τῶν λαῶν καὶ τὸ ἄρχειν τῶν κυμάτων! Ὁ βασιλεὺς Ὁθων, ἀναδειχθεὶς δεξιότατος κυβερνήτης ἐαυτοῦ, δὲν εἶχεν ἔμφυτον καί τὴν σπανιωτάτην ἀρετὴν τοῦ κυβερνᾶν τοὺς ἄλλους.

Ἐὰν θῆλομεν διὰ μιᾶς λέξεως νὰ ὀρίσωμεν τὴν φύσιν τοῦ πρώτου βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, θά εἰλέγομεν ὅτι δὲν ἦτο ἀνὴρ βασιλικός, κατὰ τὴν γενικὴν σημασίαν, ἢν ἔδωκεν εἰς τὴν λέξιν αὐτήν αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ὁ ἠμιβάροβαρος ἡγεμὸν τῆς Ἀσίας Πόρου. Δὲν εἶχε βασιλικὴν τὴν ἀντίληψιν, βασιλικὴν τὴν ἐνέργειαν, βασιλικὰς τὰς γνώσεις, βασιλικὰς τὰς δρέξεις, βασιλικὴν τὴν παῖρησιαν, βασιλικὸν τὸν θυμὸν. Τὸ ἡμισυ τοῦ βίου αὐτοῦ διήρξατο σχεδιάζων καὶ τὸ ἕτερον ἡμισυ ἀπορῶν. Τοὺς πάντας ἐφοβεῖτο, ὀλίγους ἠγάπησε καὶ μόλις ἐτίμησε δύο, ἢ τρεῖς. Αἱ μεγάλαι γραμμαῖ τῶν ζητημάτων ᾗείποτε διελάνθανον αὐτὸν, ἐγκύπτοντα εἰς τὰ ἐπεισόδια καὶ τὰς παραφάδας. Τυφλώτων πρὸς τὰ νέφη καὶ τὰς καταιγίδας τοῦ οὐρανοῦ, ἀνεκάλυπτε διὰ τοῦ μικροσκοπίου τοὺς ἀόρατους σκόληκας τοῦ ὕδατος. Ἐνῶ δὲν ἤξευρε νὰ προλάβῃ τὸ κακὸν, ἐπέδωκεν ᾗείποτε καὶ εἰς μάτην τὸ τελειὸν καλόν. Ἀγαθώτατος τὴν πρόθεσιν, εὐλαρινέστατος

τὸν τὴν ἀγάπην, Ἕλληνας ὡς ἴσως οὐχὶ πάντες οἱ Ἕλληνες, ἠδίκησε πολλάκις καὶ ἐβλάψε τὴν Ἑλλάδα ἐκ τοῦ πολλοῦ φίλτρου, ὡς αἱ ἄπειροι ἐκείναι μητέρες, αἵτινες ποιοῦσι καχεκτικά τὰ τέκνα αὐτῶν, στεροῦσαι αὐτὰ τῆς δεούσης τροφῆς ἐξ ἄκρας προφυλάξεως, ἢ σφιγγουσαι ὑπερμέτρως τὰ ἄβρα αὐτῶν μέλη ἐντὸς τῶν σπαργάνων.

Συλλήβδην εἰπεῖν, ὁ βασιλεὺς Ὁθων ἐσερεῖτο τοῦ ὄντως βασιλικοῦ προτερήματος τοῦ βλέπειν ταχέως, εὐκρινῶς καὶ πάφρω. Ἄλλ' ἀντὶ τῶν μειονεκτημάτων τούτων, πόσαι δευτερεύουσαι ἀρεταὶ περιεκόσμουσαν τὴν καρδίαν τοῦ ἀτυχοῦς ἡγεμόνος! Φίλος τῆς δικαιοσύνης, ἀμνηστικός, πρῶτος, ἄδολος, ἐλεήμων, ἐγγραπτός, εἶχε πᾶν ὅτι ἀπῆταιτο, ὅπως ποιῆσιν εὐδαίμονα οἶκον καὶ οἰκογένειαν. Εἶχεν ἐπὶ πᾶσιν, ὡς ἄρσιν παντὸς ἄλλου ἁμαρτήματος, τὸ ἀνεκτίμητον πλεονέκτημα, ὅτι πολὺ ἠγάπησε. Ναί· ἠγάπησε τὴν Ἑλλάδα ὡς ἐραστής, ὡς πατήρ, ὡς τέκνον. Δὲν ἐξελάμβανε τὸ βασιλεύειν ὡς ἐπιτήδευμα βίου, ἀλλ' ὡς καθῆκον ἰσρῶν, εἰς ὃ ἐθυσίαζε καὶ ἀνάπαυσιν καὶ ὑγίαν. Τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος ἦτο τὸ διηνεκὲς αὐτοῦ ὄνειρον, ὄνειρον παραφέρων αὐτὸν πολλάκις εἰς ἀκαίρους καὶ, τολμῶμεν εἰπεῖν, παιδαριώδεις ἐνθουσιασμούς. ἠθέλε τὴν Ἑλλάδα μεγάλην καὶ εἰργάζετο νυχθημερὸν εἰς τοῦτο καὶ ἐθυσίαζεν ἀπειδῶς χρήματα ἐκ τῶν ἰδίων καὶ ἐμψαχάτο παρηγορίας πρὸς τοὺς δούλους Ἕλληνας. Οὐχί! ὁ θρόνος δὲν ἦτο δι' αὐτὸν τὸ ὑπέρτατον ἀγαθόν. ἠτο πρόθυμος νὰ θυσιάσῃ μισαίκις τὸ στέμμα του, ἐὰν ἠδύνατο νὰ περιβάλλῃ τὴν Ἑλλάδα τὸ Στέμμα ἐκείνο, ὅπερ ἐκύλισθη αἰμόφυρτον παρὰ τὴν πύλιν τοῦ Ἁγίου Ῥωμανοῦ. Αὐτὴν τὴν πικρίαν τῆς ἐξώσεως θά κατέπεινεν ἀγογγύστως, ἐὰν ἐπίστευεν ὅτι διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως αὐτοῦ ἡ Ἑλλάς θά ἦγε ταχύτερον πρὸς τὸν ἐνδοξὸν αὐτῆς προορισμὸν.

Ἐπῆρξαν στιγμὴ καὶ ἡ δὲ βασιλεὺς Ὁθων ἦτον ὁ δημοτικώτερος τῶν βασιλέων τῆς Εὐρώπης. Ἄλλ' ἐπνευσε βιαία πνοὴ καὶ κατέπεσε σύμπασα ἐκείνη ἡ ὠραία σκηνογραφία καὶ ὁ ἀτυχὴς ἡγεμὸν ὠφθη φεύγων ἐν καιρῷ νυκτός, ὡχρὸς καὶ ἐξερυτιδωμένος, ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης, ἢν ἐπάτησεν ἄλλοτε ἀκμαίως ἐξ ἐλπίδων καὶ νεότητος, ἐκ τῆς γῆς, ἢν εὐρε πλήρη ἐρειπίων, ἐρημίας καὶ ἀπογνώσεως, καὶ ἢν ἀρῆκεν εὐθαλῆ, ἐμπλεῶν ζωῆς, εὐήμερουσαν. Ἄλλ' ἦτο, φαίνεται, ἀναγκαῖον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο, ἵνα καταδειχθῇ φαινωδῶς ἡ φιλοπατρία τοῦ ἐξορίστου. Μόνος ἴσως αὐτῆς ἐκ τῶν βασιλέων, ὅσοι ἀπώλεσαν στέμματα κατὰ τὴν τελευταίαν ἑκατονταετηρίδα, οὐτε διελογίσθη καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν θρόνον αὐτοῦ διὰ τῆς βίαις, νὰ ὑπεκαθήσῃ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, νὰ παρεμβάλλῃ προσκόμματα εἰς τὴν νέαν ἐξουσίαν. Ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς πτώσεως αὐτοῦ ἐξῆλεγε πρῶτον τότε τὸν Ὁθωνα ἀληθῆ βασιλέα. Αὐτὸς ὁ μηδὲν σχεδὸν

ἔχων καισαρικὸν πλεονέκτημα ἐπέσειν εὐσχήμως ὡς ὁ Καῖσαρ. Οὐδέποτε ἐξέφυγε τὰ χεῖλη τοῦ πικρὰ μομφῆ κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Ἀριστείδου ἡ Ἑλλάς δὲν εἶδεν ἕτερον ἐξορίστον, εὐχόμενον παρὰ τὰ πρόθυρα τῆς πόλεως νὰ μὴ ἐπέλθῃσι ποτε τοιαῦται συμφοραὶ κατὰ τῆς πατρίδος, ὥστε καὶ ἄκουσα νὰ ζητήσῃ τὴν συνδρομὴν τοῦ δεδιωγμένου.

Καί νῦν ἀναπαύεται ὁ ἀγαθὸς ἡγεμὸν ὑπὸ γῆν, ἦτις, καὶ πάτριος οὖσα, δὲν εἶναι ἴσως ἐλαφρὰ, διότι δὲν εἶναι ἑλληνική. Ἐτάφη μετὰ πομπῆς καὶ παρατάξεως· ἀλλὰ δὲν ἐπένοησαν παρὰ τὸν ἕωρον τάφον δεῖκα ἐκατομμύρια Ἕλληνων, ὧν ὑπῆρξε τὸ κέντρον, ἡ ἐλπίς καὶ τὸ ἐμβλημα. Πού καὶ ποῦ γενναῖα τις ψυχὴ θά ἐξενέγκῃ ἴσως μόλιον στεναγμὸν ὑπὲρ τοῦ θύματος τῆς τύχης; ἀλλ' οἱ πολλοὶ, καὶ ἐκείνοι μάλιστα, οὐς εὐηργέτησε, θά ἀκούσων ὡς συνῆθη εἰδήσιν τὴν βασιλικὸν θάνατον. Φεῦ! Ὁ κόσμος ἐπιρροεῖ μόνον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν καὶ αἱ θεταγμένα ἐκείναι καὶ ἄγνωστοί ἀρεταί, ἀς μόλις ἀνακαλύπτει τὸ ὄμμα τοῦ φιλοσόφου, οὐδὲν λέγουσιν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ὄχλου. Ἄλλὰ θά εἶθῃ, πεποιθῶμεν, ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ Ἑλλάς, ἦτις, χωρὶς νὰ παρίδῃ τὰ ἐλαττώματα τοῦ Καποδιστρίου, ἐτίμησεν ἤδη ὡς ἔδει τὴν μνήμην τοῦ Κυβερνήτου, θά φανῇ δικαιοτέρα καὶ πρὸς τὸν πρῶτον αὐτῆς ἡγεμόνα. ἴσως δὲν ὄνειροπολοῦμεν διαβλέποντες ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνεγειρόμενον ἐν Ἀθήναις ἱεροπρεπὲς μαυσολεῖον καὶ μεταφερόμενα εἰς αὐτὸ ἐν κατανόξει τὰ ὄστα τοῦ ἀνδρός, ὅστις δὲν ὑπῆρξε μὲν τέλειος βασιλεὺς, ἀλλὰ βεβαίως τέλειος Ἕλληνας.

ΛΩ. Σ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ.

ΑΛΗΣ ΤΗΡΕΛΕΝΑΗΣ ΚΑΙ ΚΑΡΟΛ. ΝΑΠΙΕΡ

1819.

[Ἐφ' ὑπομνήματι τοῦ ἀσπασίας Γεωργ. Τοῦ Κοζάνη].

Πρὸ χρόνου πολλοῦ ἐκρούσθη ὁ Ἄλῃς ἐν τῇ Θεσσαλίᾳ διανοεῖται τὴν ἰδέαν τῆς ἀνεξαρτησίας του, ἐργαζόμενος δὲ ἀκαταπαύστως ὑπὲρ τῆς πραγματοποιήσεως αὐτῆς, προσεπάθει διὰ παντὸς τρόπου νὰ ᾄσῃ ἐκ τοῦ μέσου πᾶν πρόσκομμα δυνάμενον νὰ βραδύνῃ ἢ νὰ παρεμποδίσῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ μυστικοῦ πόθου ὅστις κατέτρωγε τὰ σπλάγγνα του. ἠθέλε τουτέστι νὰ ἐμψυχῆσιν πᾶσαν ἐσωτερικὴν ἀντίδρασιν καὶ νὰ ἐνσπείρῃ κύκλῳ τοῦ ἡγεμονικοῦ θρόνου του τοιοῦτον τρόπον ὥστε, καθ' ἣν ἡμέραν ἐμελλε νὰ ἐκρηγῇ τὸ κυροροῦμενον τόλημμα, νὰ μὴ ὑπάρχῃ τίποτε ἱκανὸν ν' ἀποτρέψῃ τὴν προσοχὴν του ἀπὸ τοῦ φωτεινοῦ σημείου ἐφ' οὗ εἶχον προσηλωθῆ ἄπαντες οἱ διαλογισμοὶ του, τίποτε ἱκανὸν νὰ διαταράξῃ τὴν νεκρικὴν γαλήνην τοῦ ἀπεράντου κοιμητηρίου του.

Ἐνα μετὰ τὸν ἄλλον εἶχε καταστρέψει ὅλους τοὺς ἰσχυροὺς συγγενεῖς του, καὶ ἔλαβε τὴν ἐπιτηδεύουσα, διαπράττων τὰ στυγερώτερα κα-

κουργήματα, νὰ παρίσταται εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Κυρίου του καὶ τῆς κοινωνίας ὡς ἀμελίκτος ἐξολοθρευτῆς τῶν κακούργων καὶ ὡς ἀγρυπνος φρουρὸς τῆς δημοσίας τάξεως.

Ἐπὶ δεκαπέντε περίπου ἔτη, μετ' ἀκατανόητου ἐπιμονῆς ἐβασάνισε τὸ Σούλι, μέχρις οὗ κατόρθωσεν ἐκ θεμελίων νὰ τὸ ἀνασκάψῃ. Ἡ δὲ μανία ἦτις τὸν κατελάμβανεν ὁσάκις ἐβλεπεν ἐπανερχόμενον τὸν στρατὸν του ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐπιδρομῶν ἠττημένον, αἰματόφυρτον, προήρξατο ὄχι μόνον ἐκ τοῦ ὅτι ἐταπεινούτο ἐνώπιον ὀλίγων, καθὼς ἔλεγε, ζωοκλεπτῶν, ἀλλὰ διότι ἐφοβεῖτο μὴ ὁ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἔρωσ τῶν ἀλλήλων ἐκείνων μεταδοθῇ εἰς ἄλλους ὁμοφύλους πολεμικοὺς λαοὺς, καὶ οὕτω δαπανήσῃ τοὺς ὄραιότερους χρόνους τῆς ζωῆς του ἐν μέσῳ μικρῶν ἐγγυρῶν ἀγώνων, οἵτινες πύξανον μὲν τὴν δόξαν τῶν ἐχθρῶν του, δὲν προσέθετον ὅμως τίποτε εἰς τὸν πλοῦτον καὶ εἰς τὴν δύναμίν του.

Ὁρμώμενος ἐκ τῆς ἰδέας ταύτης δὲν ἀπέκαμε πολεμῶν ἐπὶ πάντε ἔτη τὴν Νίβιτζαν, τὸν ἄγιον Βασίλειον, τὸ Λούκοβο, τὸ Λουκούρι, ὅλην τὴν χριστιανικὴν Χειμάραν, διότι ὁ ἀκατατάκτατος ὁπλαρχηγὸς αὐτῆς Κίτζος Δούλης δὲν ἔσφερε, περιφρονῶν τὰ δῶρα καὶ τὰς ὑποσχέσεις του, νὰ θυσιάσῃ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος του καὶ νὰ τεθῆ ὑπὸ τὴν ζυγὸν του. Οὐδ' ἀνεπαύθη ἐντελῶς παρ' ὅτε ὁ Ἰουσοῦρ Ἀράπης ἐπανῆλθεν ἐκείθεν ἄγων ἐν θεομάθῳ τὸν στολίσκον του ἐν τῷ λιμένι τῆς Πρεβέζης εἰδεχθῶς κεκοσμημένον διὰ τῶν κεφαλῶν τῶν γενναίων τέκνων τῆς Ἠπειροῦ. Οἱ δὲ κατέχοντες τότε τὴν Κέρκυραν αὐτοκρατορικοὶ Γάλλοι ἐγένοντο συνένοχοι τῆς πειρατείας ἐκείνης, διότι διατελοῦντες ἐν γνώσει τῆς τεκταινομένης προδοσίας, οὐ μόνον ἐπέτρεψαν τὴν διάβασιν τῶν πλοίων τοῦ Ἄλῃ δια τῶν ὑδάτων τοῦ Ἰονίου πελάγους, ἀλλ' ἐμειναν καὶ θεαταὶ ἀπαθεῖς τῆς τελεσθείσης κρουραγίας.

Εἶχεν ἐκπληρώσει τὴν τρομερὰν ἐκδίκησιν ἢν εἶχε πρὸ χρόνων ὁμώσει ἐπὶ τοῦ πτώματος τῆς μητρὸς του καὶ ἔσφαζεν ἀνηλεῶς τὸ Γαρδίκι καὶ ἐπότισε διὰ τοῦ αἵματος του τὸν τάφον τῆς μικρῆς Χάμμικως. Δὲν ἐσεβάσθη δὲ οὔτε τὰ ἔμβρα ἐν ταῖς κοιλίαις τῶν μητέρων, φοβούμενος μὴ ἐκ τοῦ σπέρου ἐκείνου φυτρώσῃ ποτὲ ἀσπλαγχνὸς τις ἐκδικητῆς τοιοῦτου κακουργήματος.

Ἐξεπρόρθησε τὸ Κόρροβο καὶ τοὺς κατοίκους αὐτοῦ ἐξολόθρευσε διότι παλαιὰ φιλία συνέδεεν αὐτὸ μετὰ τὸ Γαρδίκι, τὴν δὲ χώραν ἔνθα ἠγεῖρετο ἡ ἡρωικὴ πολίχνη ἔσχιζε διὰ τοῦ ἀρότρου καὶ ἔσπειρεν ἐπ' αὐτῆς στάκτην καὶ ἄλας, ὡς ἂν διὰ τῶν συμβόλων τούτων τῆς στειρώσεως ἤθελε νὰ προκηρύξῃ ὅτι ἡ αὐτὴ ἐπεφυλάττετο μοῖρα εἰς ὅσους δὲν ὑπετάσσοντο εἰς τὰ θελήματά του.

Ἡ χριστιανική, ἡ φιλόκαλος Βρετανία διαπράττουσα ἔργλημα πρωτόκουστον εἶχε πωλῆσει εἰς αὐτὸν ἀντὶ πεντακοσίων χιλιάδων ἰσπανικῶν διατήλων τὴν πολυκλαστον Πάργαν, καὶ οὕτως ὑπερέωσε τοὺς κατοίκους τοῦ μικροῦ ἐκείνου παραδείσου νὰ παραιτήσῃ διὰ παντὸς τὰ πάτρια χώματα, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὰ ὄστα τῶν προγόνων, κατέστησε δὲ τὸν Ἄλῃν κύριον τοῦ μόνου ἑμισητοῦ ὅθεν ἐπιτιθέμενοι ἐδύνατο οἱ Σουλιῶται νὰ ἀνακτήσῃσι τοὺς προσφιλεῖς βράχους των.

Ἀπέμενε ἡ Λευκὰς τελευταίον καταφύγιον τῶν ἀδιαλλάκτων ἐχθρῶν του, ἀλλ' ἡ Λευκὰς ὑπὸ τὴν στρέβλῃν τοῦ Μαιτλάνδου δὲν ἦτο πλέον ἡ Λευκὰς τοῦ Καποδιστρίου. Καταβλήθειστος τῆς ἐξεγέρσεως τῶν χωρικῶν τῆς (1819), ἐστένεζεν ὑπὸ τὴν μάστιγα τῶν προστατῶν τῆς Ἐπτανησίου καὶ ἔντρομος ἐθεώρει τὰ λείψανα τῶν ἀπαγχονισμένων τέκνων τῆς σειόμενα ὑπὸ τῶν ἀνέμων ἐντὸς τῶν σιδηρῶν κλωβίων των.

Ὁ πνευμάς τῆς Εὐφροσύνης, τοῦ Βλαχάδα καὶ τοῦ πατρὸς Δημήτρη, τὰ ἀπερίγραπτα βάζανα, ἡ σφρηλάτης τοῦ Κατζαντώνη καὶ τοῦ Γηώργου Χασώτη, τὰ διὰ τοῦ Ἰταλοῦ ἱατροῦ τοῦ Τοζόνη λάθρα ἐν ταῖς ὑπόπτους οἰκογενεαῖς εἰσαχόμενα θανατηφόρα δηλητήρια, ὃ διὰ χεῖρὸς τοῦ Γώγου Μπακόλα τελεσθεῖς ἐν Ἄρτῃ φόνος τοῦ Κίτζου Μπότζκη, τοῦ Μαυρομάτη ἐν Λευκάδι, ἡ ἐν αὐτῇ τῇ Κωνσταντινουπόλει καὶ ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ Σουλτάνου ἐπιχειρηθεῖσα καὶ ἀποτυχοῦσα διολοφονία τοῦ Πασόμπεη, τὰ ποταπὰ συγχαρητήρια τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος καὶ τὸ ἐν ὀνόματι τοῦ παντοδυναμοῦ πολεμιστοῦ προσεχεθῆν ἐἰς αὐτὸν πολύτιμον πυροβόλον, τοῦ Νέλσονος αἰ κολακείαι, — τοῦ Νέλσονος τοῦ ὁποίου τὰς δάφνας ἐμύλωνον ἤδη τὰ ἀργυρῶνητα φιλήματα τῆς Ἐρμίας Λιώνας, αἱ ἀπαγχονίσεις τῆς Νεαπόλεως καὶ ὁ γνωστὸς ἀνθελληνισμός του, — πάντα ταῦτα κατέστησαν αὐτὸν οὐ μόνον φοβερὸν τοῖς πᾶσιν, ἀλλὰ συνέτεινον νὰ ἐμρυτεύσῃσιν εἰς τὴν καρδίαν του τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἀνωτέρα τις δύναμις καθωδήγει τὰ διαβήματά του, καὶ ὅτι γενόμενος ἤδη ἀκαταγώνιστος, ἀκινδύνως ἐδύνατο νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν πραγματοποιήσιν τῶν ἀκατορθότερων φαντασιοκοπημάτων τῆς ἀχελινότου φιλοδοξίας του.

Ἐπίστευσε λοιπὸν ἀκραδάντως εἰς τὴν ἀφρονειάν καὶ προσηχὴ ἐκπλήρωσιν τῶν μυστικῶν πόθων του καὶ ἐθεώρει ὄριμον τὴν ἰδέαν ἧτις πρὸ τούστων ἐτῶν ἐνερώλευεν εἰς τὴν καρδίαν του. Ἄλλως τε προήσθάνετο ὅτι οὔτε τὰ ἀφειδῶς ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τῶν πρακτόρων του διασπειρόμενα χρέματα, οὔτε αἱ ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν φίλων του καταβλαβόμενα προσπάθειαι ἐδύνατο πλέον ν' ἀναστρίψῃ τὴν ἐκκρηξὴν τῆς τρικυμίας, ἧτις πρὸ πολλοῦ ἐμυκάτο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, καὶ ἦν μετὰ θαυμα-

στῆς ἐπιμονῆς καὶ ἐπιτηδεύτητος εἶχον προτοιμασμένοι οἱ παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ προσφυγόντες ἐχθροὶ του, ἰδίως δὲ ὁ Πασόμπεης καὶ οἱ φιλικοὶ, οἵτινες κατόρθωσαν νὰ πείσῃσι τὸν Σουλτάνον ὅτι ὁ Ἄλῃς ἐπέδωκε τὴν ἀνεξαρτησίαν του καὶ ὅτι μεγαλυνοὶς ἤδη παραπολλὸν δὲν ἐστέρη νὰ ἦναι πλέον ὀποτελεῖς καὶ ὑπήκοος.

Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ ῥίψῃ τὸ προσωπεῖον καὶ ὄχυρὸν ἐντὸς τῆς σατραπείας του νὰ δόξῃ τὴν ἐπιθέσιν τῶν ἐχθρῶν του ὡς ὁ βράχος δέχεται ἐπὶ τοῦ στῆθους τὰ μαινόμενα κύματα τῆς θαλάσσης.

Ἄλλὰ . . . ἀλλὰ τὰ θεμέλια τοῦ θαυμαστοῦ, τοῦ ἰδανικοῦ τούτου πύργου ἐφθεῖρον ἐν κρυφῷ καὶ ἐσάλειον δύο ἀύρατοι καὶ φουερὰὶ δυνάμεις, τὸ γῆρας τὸ χαλεπὸν καὶ τῶν φιλικῶν αἰ ὑπόνομου. . .

Ἦγε τότε ὁ Ἄλῃς τὸ ὄγδοηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, μόλις δὲ ὁ σιδηρὸς ὄργανισμός του δὲν ἐλύγριεν ἀκόμη ὑπὸ τὸ βαρὺ φορτίον τοῦ χρόνου, οὐχ ἥττον ἠσθάνετο ποὺ καὶ πού συμπτώματα προαγγέλλοντα τὸ προσσεχὲς τέλος τοῦ βίου του. Ὅτε κεκμηκώς, ἀπηντισμένος ἔπριπτε τὴν πολיאὴν κεφαλήν ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς Βασιλικῆς, ἐπαιτῶν τὰς θωπείας καὶ τὴν ἀγάπην τῆς, ἡ ἐπιζητῶν ἐπὶ τοῦ τραπεροῦ ἐκείνου ἀναπαυτηρίου ὀλίγων ἄνεσιν, εὐθὺς ἐβυθίζετο εἰς ὕπνον βαρὺν, ὡς ἂν ὑπὸ μαγδαργόρα, χωρὶς νὰ φλογίζῃ πλέον τὰ νεῦρα καὶ τὸ αἷμά του ἢ νεότης καὶ τὰ κάλλη τῆς Ἑλληνίδος συζύγου του· ἐνῶ δ' ἄλλοτε προσέτρεχεν εἰς τὰ δραστηκώτερα ναρκωτικὰ φάρμακα, ὅπως ὑπερνίκησεν τὴν αὐπνίαν ὑφ' ἧς κατετρώχετο ἐν τῇ νεότητί του, τὰ βλέμματα τῆς Βασιλικῆς ἀκόμη τὸν ἐμάγευον, ἡ εὐώδης πνοή τῆς ἀκόμη τὸν ἐδρόσιζεν, ἀλλ' ἡ καρδία του ἀντὶ νὰ βράξῃ πλησίον τῆς βασιλίσσης ὄλων τῶν διαλογισμῶν του, ἐπαλλε τόρα βραδέως ἐκνητλημένη ἐκ τῶν πολυετῶν ἀγῶνων ἡ τοῦ ἔρωτος ἢ τοῦ μίσους ἢ τῆς ἀκορέστου φιλοδοξίας, διότι ποτε τὸ θηρίον ἐκεῖνο δὲν ἀνεπαύθη ἐπὶ μιᾶς ἀγαθῆς πράξεως, ἐπὶ μιᾶς γενναίας ἐμπνεύσεως, ποτέ. . . ποτέ. . .

Πολλάκις καταλαμβάνεν αὐτὸν λήθαργος βαθύς, ὅτε δὲ πιεζόμενος ὑπὸ σκληροῦ ἐριάλτου ἀνεπήδα ἐκ τῶν γονάτων τῆς προσφιλοῦς γυναῖκος καὶ τρέμων ἔφερον αὐτομάτως τὴν χεῖρα εἰς τὴν ἀδάμαντοςόλιστον μάχαιράν του, ἡ Βασιλική, γινώσκουσα ποῖαν διήγειρεν εἰς αὐτὸν ἀθημῶν ἢ ἰδέα τοῦ γῆρατος, προσεπάθει νὰ τὸν πείσῃ ὅτι ὕπνος παρατεταμένος ἦτο τεκμήριον ἀσφαλῆς ἐντελοῦς ὑγείας· ἀλλ' ὁ Ἄλῃς σείων ἀρνητικῶς τὴν κεφαλήν καὶ μειδιῶν ἀπεκρίνατο εἰς αὐτήν:

Παιδί μου

Κατὰ τὸ γέρο π' ἀγρυπνῶ, τὸ νηὲν ὀποῦ κοιμάται.

Ἐἶχε καταντήσῃ ἀσθματικῶς, τὴν δὲ θολερᾶν

ἐρασίν του προσφύλαττε διὰ μεγάλων πράσινων χρυσῶν διόπτρων, ἅτινα ἐπέφερον εἰς τὸ ἄγριον πρόσωπόν του παράδοξον ἀλλοίωσιν καὶ ἐδίδον εἰς αὐτὸν μορφήν ἀλλοκότου τέρατος. Τὸν θάνατον ἐφοβεῖτο ὁ ἀλιτήριος ὄχι μόνον διότι ἀμυδρά τις περιστρέφετο ἐν τῇ διανοίᾳ του προϊσθῆσαι περὶ μιᾶς πέραν τοῦ τάρου κρίσεως καὶ ἀνταποδόσεως, ἀλλὰ διότι θὰ διεκόπτε τὴν πραγματοποιήσιν τῶν πόθων του καὶ δὲν θὰ τὸν ἔβρινε νὰ γευθῆ καὶ νὰ χορτάσῃ τὸ νέον μεγαλειον, ὅπως ὑπέφωσκεν ἤδη καὶ διεγέλα ἐν τῇ φαντασίᾳ του.

Φαίνεται ἀπίστευτον καὶ ὄμως εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ Ἄλῃς, ὅστις ὡς ἐκ μακρῆς μετὰ τοῦ χάρου συμμάχιας εἶχεν ἐξοικειωθῆ μετὰ τοῦ θανάτου τῶν ὡστε νὰ μὴ θεωρῆ αὐτὸν πλέον ὡς τιμωρῶν ἐκ μὴ συνωδευέτω ὑπὸ φρικτῶν μαρτυρίων, ὁ Ἄλῃς κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ζωῆς του, ἐνδίδων εἰς τὰς εἰσηγήσεις τῶν μάγων καὶ τῶν οἰωνοσκοπῶν του, ἐπίστευεν ὅτι ἐδύνατο νὰ γίνῃ ἀθάνατος διὰ τῆς χημείας, καὶ ὄχι μόνον δὲν ἠσχύνετο δικηκροῦτων ἀναφραθῶν τὴν πεποίθησίν του ταύτην, ἀλλὰ καὶ ἐγροῖται εἰς τὸν διαβόητον τυχοδιώκτην Σέρφιον ὅλα τὰ μέσα πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἀθάνατου ἐκείνου νεοῦ, δι' οὗ ἤλπριζε ν' ἀνατρέψῃ τοὺς νόμους τῆς φύσεως καὶ νὰ δικαιωσθῆ ἐπὶ τῆς γῆς. Κανεὶς δὲν ἐτόλμα νὰ παραστήσῃ εἰς αὐτὸν πόσον ἀπέβαινε γελοῖος δίδων πίστιν εἰς τοιούτους μύθους, ἡ δὲ κωμωδία παρετένετο ἐπὶ καίρια βλάβῃ τῆς ὑπολήψεως τῶν περιουκλούντων αὐτὸν νουνηγεσάτων συμβούλων, μέχρις οὗ, διατυμπανισθεὶς τῆς παραδόξου σκανῆς διὰ τινος εὐρωπαῖκῆς ἐφημερίδος (νομίζω τοῦ Λογίου Ἑρμού), ὁ Ἄλῃς διέταξε τὴν ἀπαγχονίσιν τοῦ Σερφίου φοβηθεὶς μὴ οἱ φράγκοι ἐλάβωσιν αὐτὸν ὡς παλῖμπαιδα καὶ μὴ ἀνεχόμενος τοῦ σαρκαμοῦ· περισσότερον παρὰ τὰς ὑβρεῖς.

Ἀφ' ἐτέρου εἰργάζοντο οἱ φιλικὸὶ ἀόκως παρὰ μὲν τῇ Πύλῃ ἐξοθιόντες τὸν Σουλτάνον εἰς πόλεμον κατὰ Βεζύρου μὴ ὑποτασσόμενον πλέον εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Κυρίου του, παρὰ δὲ τῷ Ἄλῃ ἐνσταλάζοντες ἀδικῶς εἰς τὴν καρδίαν του τὴν ἰδέαν τῆς ἀνεξαρτησίας, τὴν πεποίθησιν εἰς τὰς στρατιωτικὰς του δυνάμεις, εἰς τοὺς ἀδοκιμασμένους ὀπλαρχηγούς του, εἰς τοὺς ἀπεράντους θησαυρούς του, εἰς τὴν τυφλὴν ἀφροσύνην τῶν ὑπηκόων του, εἰς τὰ ἀπόρρητα ἔρη τῆς Ἠπειροῦ καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν εὐλακρην συνδρομὴν τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ὑπέσποντο νὰ λησμονήσῃσι τὸ παρελθὸν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι αἰσιωτέρου μέλλοντος καὶ ἐπροσέμιον αὐτὸν μεθ' οὗ, κακὰ ψυχρᾶ, εἶχον συζήσει ἐφ' ὅλην πεντηκονταετηρίδα, παρὰ τὴν δεσποτείαν τοῦ Σουλτάνου ἢ ἄλλου τινὸς ἀγνωστοῦ σατράπου τὸν ζυγὸν καὶ τὰ βάζανα.

Τότε, λέγεται, ὅτι ὡς ἀραβὸνα τῆς ὑπισχνου-

μένης συμμάχιας τοῦ Ἑλληνισμοῦ, εἰσήγαγον οἱ φιλικοὶ τὸν Ἄλῃν εἰς τὰ μυστήρια τῆς ἐταιρείας, ἐκεῖνος δὲ ὅστις, ὅταν ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπήρει, ἀδικροῦτως ὠριζέτο ἐπὶ τοῦ Ἄλκοράνου ἢ ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου, ὥμοσε τὸν νενομισμένον ὄρκον, ἐπὶ σκοπῷ ἢ ἐν ἐσάτῃ ἀπελπισίᾳ νὰ σώσῃ τὴν κεφαλήν του προδίδων τοὺς συνωμοτὰς, ἢ ἐν περιπτώσει ἐπιτυχίας νὰ ἦναι κύριος τῆς τύχης τῶν ἐκλεκτοτέρων στοιχείων τῆς δουλομένης Ἑλλάδος.

Κατέχω τὴν προτομὴν τοῦ Ἄλῃ, δῶρον προσφιλεῖς τοῦ ἐξαδέλφου μου Γεωργίου Τυπάλδου Κοζάκη, καὶ ὅταν ἀπενίξω ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπομόρφου ἐκείνου δαίμονος, ὅταν ὑπὸ τοὺς βαθεῖς ἀύλακας οὐς εἶχε χαράζει ἐπὶ τοῦ μετώπου του ἡ ἀσπλαγχνὸς σμίλη τοῦ χρόνου πειρῶμαι νοερῶς νὰ εἰσδύσω εἰς τὸ ζοφερὸν σπήλαιον τὸ περιουκλεῖον τὸν ἐγκέφαλόν του, ὅταν ὑπὸ τὸν ἀφρώδη καταρράκτην τῆς μακρῆς γενειάδος του προσπαθῶ νὰ μαντεύσω τὸν σάλον καὶ τοὺς σεισμούς τῆς μαύρης του καρδίας, ὅταν προσηλώνω τὸ βλέμμα ἐπὶ τῶν ἀγελάστων χειλέων του καὶ ἐξετάζω τοὺς ἀπεριγράπτους ἐκείνους ὀφθαλμούς ἐνθα ἡ χολή καὶ τὸ αἷμα ἐν βδελυρᾷ συνήρχοντο συνουσία καὶ παρήγαγον ἀνθρωποκτόνα, καταστρεπτικὰ νεύματα, πείθουμαι ὅτι ὁ καλλιτέχνης ὅστις ἐξεργάσθη τὴν εἰκόνα τοῦ Ἄλῃ, συνέλαβεν αὐτὸν ἐπ' αὐτοφῶρῳ παλαιόντα κατὰ μίτριον ἀντιθέτων συλλογισμῶν, οἵτινες ἐδόμβουν τότε ἐν τῇ κεφαλῇ του ὡς σμήνος ἐργαζομένων μελισσῶν.

ὑπὸ τὸ κράτος τοιαύτης ψυχικῆς παραχῆς δικτελῶν ὁ Βεζύρης διενεσθῆ ν' ἀπευθυνθῆ πρὸς ἄλλον γνωστὸν τῆς Ἐπτανησίου Σατραπῆν, τὸν Θωμᾶν Μαιτλάνδον, τὸν ἐφευρετὴν τοῦ συντάγματος τοῦ 1817, καὶ νὰ ζητήσῃ τὰς συμβουλὰς καὶ τὰς ὁδηγίας του. Εἶναι δὲ ἱστορικῶς ἀποδεδειγμένον ὅτι πάντες οἱ ἐν Ἐπτανῆσι τότε περσιθιμῶντες Ἄγγλοι, διάσημοι ἐπὶ γενεθλοῖς καὶ ἀγωγῇ, ἔφερον μεγάλην πρὸς τὸν γηραιὸνλέοντα τῆς Ἄλβανίας συμπάθειαν, καὶ δὲν ἠσχύνοντο νὰ ἐπιδείκνυνται τὸν θαυμασμόν των περιστεύοντας αὐτὸν ὡς πρότυπον ἠγεμόνος καὶ ὡς ἦρωα ἀγωνισθέντα καὶ δαμάσαντα ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ πολιτισμοῦ φυλάς ἀγρίας, αἵτινες ἀπὸ πολλῶν αἰῶνων ἐλυμαίνοντο τὴν Ἠπειροῦ καὶ τὴν κατέστρεπον!

Ὁ Μαιτλάνδος, ἐνθερμὸς ζηλωτὴς τοῦ Ἄλῃ, προσεκάλεσεν ἀμέσως τὸν ὑπασπιστὴν του Κάρολον Νάπιερ, νέον ζωηρὸν, φιλελεύθερον, φίλον τοῦ Βύρωνος, ῥομαντικώτατον, καὶ τὸν ἠρώτησεν ἂν ἤθελε νὰ μεταβῆ εἰς Ἰωάννινα πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Βεζύρου, ἔχοντας ἀνάγκην νοήμονος καὶ πεπειραμένου ἀξιωματικοῦ πρὸς διακρῆθμισιν τῶν στρατιωτικῶν του δυνάμεων.

Ἡ Αὐλὴ τοῦ Ἄλῃ πασα ἦτο μίγμα ἰδιορρυθμὸν ἀσιατικῆς πολυτελείας καὶ ῥυπαρῆς λιτότη-

τος. Ο διαβόητος Σατράπης, ενώ ήρεσκετο να δαπανη ανά μυριάδας τα βενετικά του φλωρία άγοράζων σπανίους πολυτίμους λίθους και άλλα περίφημα και σκευή άργυρά και χρυσά πολυτέλεστατα, ενώ έν μέν τοις ίπποστασίοις αυτού έγχεμετίζον οι θυμοειδέστεροι ίπποι της Άραβίας, έν δε τω γυναικωνίτη έλαμπον αι ώραιοί-τεροι γυναίκες της Άνατολής, ένθ' τόν έπιγινεν ή άκατάπαυστος πλημμύρα των θησαυρών, ους εισήγεν εις τά ταμεία του, δεν απέκρουεν όμως ούτε του γύφτου τά πέταλα, ούτε των ποιμένων τά πρόβατα, ούτε των βουκόλων τους μόσχους, ούτε όσα άλλα άσήμαντα και εύτελη δώρα έρρίπτοντο εις τόν άχόρταγον λάφυγγά του. Άφ' έτέρου, ένθ' έκαυχάτο επί τω μισελληνισμώ του, άδιστακτως διεπιστεύετο την ζώνη του εις χειρας των άνδρειοτέρων πολεμιστών της νεωτέρας Ελλάδος, άδικρορών έντελώς άν εις Έκαστον έξ αυτών ώφειλεν αιμα ή τιμήν. Είχε δε καταστήσει τά Ιωάννινα παράδεισον τρυφηλότητος και ήδουπαθείας, αλλά και καταγώγιον αίμοχαρών τίγρεων. Εκεί άντιπαρετάσσοντο κατ' άλλήλων αι παραδοξότεραι άντιθέσεις, αι αποτομώτεραι άντιράσεις: ασφάλεια και ληστεία, πλούτος άπέραντος και έσχάτη πενία, πίστις άκράδαντος και ασέβεια θραυστάτη, πατριωτισμός άγνότατος και εξαχρείωσης και υποδουλωσύνη άπαραδειγματίστος, έκλυσις ήθών και άρεται όικογενειακάι, πολλάκις αναγκαιόσασαι τάς κτηνωδεστέραις όρμας του λαγνοτέρου των τυράννων. Είς έπίματρον δε πάντων τούτων κρόφοκ διεθρυλλείτο ότι υπό τό έδαφος της μητροπόλεως εκείνης εκρύπτοντο φλόγες μυστικά και εκυροροούντο σεισμοί, οίτινες έμελλον έντός όλίγου ν' ανατρέψωσιν εκ βάθρων την θωμανικήν αυτοκρατορίαν. Ταύτα πάντα ήρέθιζον την περιέργειαν των ευρωπαϊών, ιδίως δε των Άγγλων, οίτινες ήσαν γείτονες και δεν εκρυπτον τάς προς τόν Άλην φιλικάς διαθέσεις των. Έδέχθη λοιπόν ο Νάπιερ τήν πρότασιν του Μαιτλάνδου και απήλθεν εις Ιωάννινα.

Ο δε Άλης, γνωρίζων ότι ο νέος Βρεττανός ανήκεν εις έξοχον οίκογένειαν και ότι ήγαπάτο πολύ υπό του Μαιτλάνδου, απέστειλεν εις προυπάντησιν αυτού λαμπράν συνοδίαν, τόν υπεδέχθη μετά βασιλικής μεγαλοπρεπείας και τόν έβίασε να καταλύση έν τοις μεγάροις του. Φύσει άνυπόμονος, εύθης την έπισοσαν ο Άλης διηγήθη εις τόν Νάπιερ ότι οι έν Κωνσταντινουπόλει έχθροί του είχαν κατορθώσει να σύρωσιν εις άπάτην τόν Σουλτάνον και να παραστήσωσιν αυτόν ως άπαγα, ως επικίνδυνον, ως έπισωρεύσαντα μεγάλους θησαυρούς και κατακτίσαντα στρατιωτικήν δύναμιν άνωτέραν των άναγκών της δεσποτείας του επί σκοπώ ν' αποτινάξη τόν ζυγόν της υποταλείας και ν' άντιταχθώ κατά του Κυριάρχου του' ότι τάς σκοφαν-

τίας ταύτας δεν έδυνήθησαν να διασκεδάσωσιν ούτε αι πολυετείς προς τόν θρόνον ύπηρεσίαι του, ούτε ή τυφλή προς τόν Σουλτάνον άφροσύνη του' ότι ειχεν άμετακλήτως άποφασισθή ή καταστροφή του και ότι ή συναίσθησις της άξιολογείας δεν τώ επέτρεπε να ταπεινωθώ πλέον του δέντοσ, επομένως ότι γέρων και ασθενής εύρίσκετο εις τήν σκληράν άνάγκην να σύρη τώ ζήρος και να υπερασπίση την άπειλουμένην ύπαρξίν του. Διά τούτο τόν παρεκάλει να τόν συμβουλεύσει πώς έπρεπε να συντάξη τάς δυνάμεις του και τίμη τρόπον να σταθμίση την διαγωγήν του όπως τύχη της έγκαρδίου ύποστηρίξεως των ύπηκόων του, άνευ της όποιας προησθάνετο ότι θα απέβαινε δύσκολος ή έπιτυχία των όπλων του. Ο δε Νάπιερ, έμβαστάσας εις τήν διάνοιαν του Βεζύρου, εξητήσάτο καιρόν να σκεφθώ ώριμώς επί ζητήματος τόσω σπουδαίου, και ήρχισεν άμέσως να συνδή σχέσεις στενάς μετά των δικασημοτέρων άνδρών, ύφ' ών πεποιετο χιζέτο ο παμπόνηρος Σατράπης, και να έρευνώ παρ' πάντων ύσων έδύναντο να τόν φωτίσωσιν και να τόν καθοδηγήσωσιν εις τάς σκέψεις του.

Είδε τόν Μουχτάρ και τόν Βελην δυσαναγετούντας επί τή μακροβιότητι του πατρός των και αποστρεφομένους τόν νεώτερον άδελφόν των Σαλήκ, έν ο Άλης ήγάπα μέχρι λατρείας. Τόν άγέρωχον Όμέρ Βρυώνη, τόν μεγαλοπρεπή Καζνακτάραγαν, μελετώντα ίσω; εκτοτε την μέλλουσαν κατά του Κυρίου του προδοσίαν, τόν πιστόν άστυνόμον του Ταχάρ Άμπάζην, τόν έκτελεστήν όλων των φονικών διαταγών του και κάτοχον όλων των μυστηρίων του, τόν Μπακέρ Ζουγαδούρον, τόν φονέα των Κατζικιογιανναίων, τόν άκάματον έχθρόν της κλεφτουρίαις Ασλάνην, τόν αποτρόπαιον Ιουσοφ Άράπην. Συνέδεσε φιλιαν μετά των γραμμακτέων του και έθαύμασε την σύνεσιν και τόν πατριωτισμόν του Μάνθου Οικονόμου, του Κολωθοσ, του Κωλέττου, του Λοιδωρίκη, του Άλέξη Νούτζου. Συνεσχέτισθη μετά Έλληνικής στρατιωτικής νεολαίας, εξ ής κατά μέγα μέρος κατορθίζετο ή λαμπρά σωματοφυλακή του και ήτις εκρυπτεν εις τάς φλέβας όλαις τάς φλόγαις της προσεχούσ εθνικής εκρήξεως. Είδε τόν Όδυσέα, οστις πεζοδρομίων συνηγωνίζετο μετά των ταχυτέρων ίππων του Βεζύρου, τόν Θανάσχη Διάκον, πρότυπον άνδρεικής καλλονής και παρθενικής σεμνότητας, τους Μπουκουβαλαίους, τους Κοντογιανναίους, τους Δουβουνιώτας, τόν Καραϊσάκον, τόν Καραϊσκάκην, τους Στραταίους, τόν Ισκού, τά Γριβάπουλα, τόν άδελφόν της Βασιλικής Κίτζον Κονταξήν, άμιλλώμενον επί καλλονή προς τόν Διάκον και επί πλούτω και μεγαλοπρεπείη προς τόν Όμέρ Βρυώνην. Είδε τόν είδεχθη Γώγον Μπακόλα, γνωστόν φονέα του Κίτζου Μπότζαρη και μέλλοντα προδότην του Πέτα, τόν είδεχθέστον

Θανάσχη Βάγια, ένι λόγω ο τι καλόν, ο τι κακόν συνήρχετο έν τή αλλη του τυράννου, εύκόλως δε έπέσιθη ότι ή σφριγώσα εκείνη Έλληνική νεολαία δεινώς έστενοχωρείτο υπό τάς χουσοκοντήτους στολάς της, ότι προσεδόκα άνυπομόνωσ έλλο στάδιον εύρότερον, έντιμώτερον, και ότι οι έν Ιωαννίνοις συνελθόντες φιλικοί διά των άπκτιλών ύποσχέσεων των κατώρθωσαν να μεθύσωσι τόν Άλην και να φυτεύσωσιν εις τήν καρδίαν του τήν ιδέαν της άνεξαρτησίας του και την προς έπίτευξιν αυτής πλήρη πεποιθήσιν εις τάς δυνάμεις και εις τόν πλούτόν του. Τότε εις άπάντησιν των άπκαισιδοξών οίτινες έδίεπον ότι ο Βεζύρη; έβασινε τυφλώσ προς κατατροπήν βεβάζιαν, εξερωάζοντο δε πικρώσ κατά των δούλωντων αυτών εις πόλεμον, πρώτῃν φοράν ήκούσθη ο γνωστός άλλ' άνέκδοτος στίχος, Ηιλ' ο Άλῆσασ; καὶ, πιλ' ήμ; δουδινάδει, οστις και επαναλαμβάνεται ως δημοτικόν ρήτην όσαίσι πρόκειται περι άνδρός κραταίου έργονος πλήρη πίστιν εις τήν εύνοιαν της τύχης και ακράδαντον πεποιθήσιν εις τήν κείσιν διαξαγωγήν των επιχειρήσεών του.

Μετά τάς έρεύνας και τάς ανακαλύψεις ταύτας προσήλθεν ο Νάπιερ εις τόν Άλην και μετά παρεσίαις αληθώς βρεττανικής απήνητησεν, ότι πόλεμος κατά του Κυρίου του θα ήτο ασέβεια και άχαριστία ασυγχώρητος όχι μόνον, αλλά και δυσχερόττατον και δυσκατόρθωτον έργον. Επομένως τόν συνεβούλευε να παραιτήση πάσαν περ' άντιστάσεως ιδέαν και δι' οίας δήποτε θυσίας να εξλιωθώ προς τόν Σουλτάνον, υπέσχετο δε εις αυτόν τήν ειλικρινή σύμπραξιν και μεσσειάν του Μαιτλάνδου και των έν Άγγλίη κραταιών φίλων του προς έπίτευξιν της συνδικλαγής ταύτης.

Άλλ' ο Άλήπασα, οστις μετά μεγίστης άπαθείας ήραόζετο τόν Νάπιερ ροφών τόν ναργιλόν του ή θωπεύον διά των ώραιών δακτύλων του τήν γενειάδα, ο Άλήπασα, οστις έγνωρίζεν ότι ποδ πάντων δια της προς τους ευεργέτας του άγνωμοσύνης είχαν ανυψωθώ μέχρι του Βεζυρικου θρόνου και οστις έγλευάζε και έλεινολόγει εκείνους οίτινες έπίστευον ότι διά της άρετής έδύναντο να προαχθώσιν, ήρώτησε μειδιών τόν φίλον του άν είχέ τι νεώτερον να τόν συμβουλεύσει, τί πρακτικώτερον να του υποδείξη, άρίνων κατά μέρος παράκιρα ήθικά παραγγέλματα και έχων ύπ' όψιν ότι ούδεμία πλέον ύποχώρησις θα έσώζε την κεφαλήν του.

Ο Νάπιερ, οστις έν των προτέρων έγνωρίζεν ότι ο Άλῆσ ουτε τόν άυχένα εκυπτεν εις μετάνοιαν ουτε παρήτει σχέδιον περιπαθώσ πρὸ τοσούτου χρόνου καλλιεργούμενον, απήνητησεν ότι, αφού εξεπλήρωσε καθήκον φίλιας και συνειδήσεως συμβουλεύσας εις αυτόν τήν ειρήνην, απέ-

βαινε δε άφουκτος ή ρήξις και ώφειλε να περιορισθώ άποκλειστικώς έντός των όρίων του πολεμικού ζητήματος, τρία τινα έθεώρει άπαραίτητα διά τήν έπιτυχίαν των όπλων του.

Πρώτον, να παραιτήση πάσαν ιδέαν περ' επιθητικού πολέμου και να μη διδω ακράσιν εις εκείνους οίτινες τώ υπέσχεοντο τήν Κωνσταντινουπόλιν άν έβάδιζεν άμέσως κατ' αυτής. Να περιορισθώ δε εις άπλην άμυναν και προσκαλόν έμπείρους μηχανικούς, να προβή εις τήν δολύρωσιν πασών της Σατραπείας αυτού των επικρίων στρατηγικων θέσεων.

Δεύτερον, να καταρτίση στρατην τακτικόν εξ είκοσι τοϋλάχιστον χιλιάδων άνδρών, στρατολογών μεταξύ των πολλών έν άργία διατελούντων μαχητών του Μεγάλου Ναπολέοντος.

Και τρίτον...

Ένταύθα ο Νάπιερ διέκοψεν αποτόμως τόν λόγον, άτενίζων δε τόν Βεζύρην οστις επαιζεν άπαθώς μετ' ο κομυθολόγιόν του, ήρώτησεν άν προκειμένου περ' ζητήματος τόσω σπουδαίου έπετρέπετο εις αυτόν να υποβάλη μετ' όλης της παρρησίας τήν τρίτην και τελευταίαν συμβουλήν του.

Ο Άλῆσ, οστις εκ των αστυνομικων πληροφοριών του έγνωρίζε τάς μετά των έν Ιωαννίνοις φιλικων σχέσεις του Νάπιερ και οστις ήλιπζε ν' άκούση παρ' αυτού πώς έσκέπτοντο οι νέοι σύμμαχοί του, ουδόλως έδίστασε να τόν ένθαρρύνη και να τόν παρακαλέση να εκθέσθώ άρόθως πάσας τάς πεποιθήσεις του, υποσχόμενος εκ των προτέρων άνένχορον εύγνωμοσύνην.

«Άκουσον λοιπόν, Βεζύρη, άνέκραζε μετά νεκνική; ζωηρότητος ο Νάπιερ, άκουσον και μη περιδή; τήν τελευταίαν αλλά και σπουδαιοτέροιν ταύτην συμβουλήν μου.

«Τὸ Έλληνικόν γένος δεν δύναται να ζήση πλέον υπό τόν ζυγόν της δουλείας και δεν είναι βεβάζιως πολύ μακράν ή ήμέρα, καθ' ήν θα τόν αποτινάξη. Ο κόσμος από ήμέρας εις ήμέραν μεταβάλλεται και ο τι πρό τιων έτων άκινδύνοιος επεχειροουν οι Βασιλεί; σήμερον δεν τολμοουν ουτε να τὸ άνειρευθώσιν. Όλοι οι λαοί επιζητούν τήν έλευθερίαν των καθώς την επιζητεί; Βεζύρη, και σύ διότι δεν εύρίσκεις καλόν και δικαίον να υπακούσης εις ένα άγνωστον δεσπότην πολυ κατώτερόν σου ως προς τήν αξίαν, μόνον και μόνον διότι μόλις πεσόν εκ της κοιλίας της μητρός του εκληρονόμησεν ένα θρόνον και μετά του θρόνου τους ιδρωτας και τους κινδύνους τους ιδικούς σου.

«Τὸ αυτό συμβαίνει και εις τὸ Έλληνικόν ένθνος. Θέλει να έλευθερωθώ, και θα έλευθερωθώ. Είναι ένθνος γενναίου, άκαταδάμακτον έν τή συμφορῃ, υπερήφανον, δαιμονισμένον. Άφ' ένός ή σπάθη τὸ θεωρεί; συρρίζον, άφ' έτέρου αναβλαστάνει κραταιότερον και θαλειώτερον. Περί

της αληθείας ταύτης σὺ αὐτὸς δύνασαι νὰ μαρτυρήσης, Βεζύρη, ἀναλογιζόμενος μὲ πόσον αἷμα ἐπλήρωσες τὸ Σούλι καὶ πόσον σοὶ στοιχίζει καθ' ἡμέραν ἡ Κλερτουριά. Τὸ πελεκᾷς μὲ τὸ σφυρὶ κ' ἐκεῖνο ὡσὰν τὴ στυρνάρπετρα σπιθοβολεῖ καὶ καίει. Ὡς πρὸς δὲ τὴν νοημοσύνην καὶ τὴν πολιτικὴν ἱκανότητά, τόσον ὑπερέχει τῶν ἄλλων φυλῶν τῆς Ἀνατολῆς, ὥστε ἠναγκάσθης νὰ ἐμπιστευθῆς εἰς Ἕλληνας σχεδὸν ἀποκλειστικῶς τὴν διοίκησιν τῆς δεσποτείας σου καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑποθέσεων σου. Μὴ πιστεύσης ποτὲ ὅτι τοιοῦτον ἔθνος θὰ μεῖνῃ οὐδέτερον καὶ ἀνεργον εἰς τὸν μεταξὺ σοῦ καὶ τοῦ Σουλτάνου ἐπικείμενον πόλεμον. Ἄν ὑπεσχέθησαν νὰ σὲ συνδράμουν, θὰ τηρήσωσι τὴν ὑπόσχεσίν των, διότι ἐνισχύοντες σὲ, Βεζύρη, ἐπιτυγχάνουν τὴν παράτασιν τοῦ πολέμου, ἐπομένως ἀμεινότερον τὴν ἐξασθένεισιν. Μετὰ ταῦτα θὰ ἐπέλθῃ ἡ ἐκρηκτικὴ φοβερὰ, ἀκατάσχετος, οὐδὲ ὑπάρχει ἀνθρωπίνῃ δύναμις ἱκανὴ νὰ σθέσῃ τὴν σφόδρα ἠτις ὄλονεν βόσκει πᾶσαν ἑλληνικὴν καρδίαν.

«Διατί νὰ μὴ τῆς σὺ, κραταιότητε Βεζύρη, ἐπὶ κεφαλῆς τοιαύτης ἐπαναστάσεως; Διατί νὰ μὴ προσφέρῃς εἰς τὸν παρασκευαζόμενον Ἕλληρικὸν ἀγῶνα τὸν ἀπέραντον πλοῦτόν σου, τὴν δύναμίν σου, τὴν μακρὰν καὶ πολύτιμον πεῖραν σου; Διατί ἀντὶ ἐλίγων μισθωτῶν στρατευμάτων ἀμφιδόλου πίστεως καὶ γενναιότητος, νὰ μὴ γίνῃς ἡγέτης φυλῆς ὀλοκλήρου, ἐξασφαλιζὼν τοιοιούτῳ οἷοις δι' ἐσὲ μὲν καὶ τοὺς ἀπογόνους σου τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἀθηνῶν, εἰς ἐκείνους δὲ παραιτῶν τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα; Διὰ τίνοος ἄλλου ἐνδοξότερου τρόπου δύνασαι νὰ διαπανθήσης τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς σου; Πῶς ἄλλως ἀσφαλέστερον νὰ θεμελιώσῃς τὴν δυναστείαν σου καὶ πῶς καλῆτερα νὰ δοξασθῆς ἀπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης;

«Ὅ, τι λείπει εἰς ἐσὲ, Βεζύρη, τὸ κατέχουν οἱ Ἕλληνες; ἔχουν γράμματα, εἶναι κοσμογυρισμένοι, εἶναι παλῆκρια, καὶ διὰ τὰ ἐκτελέσασιν ἕνα οἶονδῆποτε σκοπὸν, εἶναι καλοὶ ἐπὶ μακροῦς αἰῶνας νὰ ζοῦν μὲ τὸν φλοιὸν τῶν δένδρων καὶ νὰ κατοικοῦν εἰς τὰ σπήλαια τῶν θηρίων, κωμαόμενοι γυμνοὶ ἐπὶ τοῦ προσφιλοῦς ἐδάφους των. Σὺ δὲ ἔχεις ὅ τι λείπει εἰς ἐκείνους, πλοῦτον ἀνεξάντλητον, μέσσα πολεμικὰ πρόχειρα καὶ πρὸ πάντων τὴν συνήθειαν τῆς ἐξουσίας. Ἐλθέ μοι αὐτῶν εἰς συνεννόησιν, ἀνταλλάξατε εἰλικρινῶς τὰς ιδέας σας καὶ θέσατε τὰς βάσεις μιᾶς ἀδελφικῆς συμμαχίας καὶ ἐπιμαχίας. Ἄν τὸ θρησκευμα ἄφ' ἐνὸς σας χωρίζῃ, σας συνδέει ἀφ' ἑτέρου ἡ καταγωγή καὶ τὸ αἷμα. Ἡ χώρα ἀνήκει εἰς σας τοὺς ἰθαγενεῖς, τοὺς ἐντοπίους χριστιανούς ἢ μὴ, δὲν ἀνήκει εἰς τὸν Σουλτάνον. Τί δύσκολον νὰ συμβιβασθῆτε διανεμόντες ὡς καλοὶ ἀδελφοὶ κοινὴν περιουσίαν; Ἀφ' οὗ δὲ θέσητε τὰς βάσεις τοιαύτης δικνομῆς, τότε, Βεζύρη, ἐπικαλέσθητε τὰς

ἐνδοξοῦς ἡμέρας τῆς νεότητός σου, ρίψθητι ἐπὶ τῶν νότων τοῦ γενναιοτέρου ἀραβικοῦ σου ἵππου καὶ ἴδ' ἐπὶ τὸ σύνθημα τῆς γενικῆς ἐξεγέρσεως. Ἡ πυρκαϊὰ ἢ ἀνάψῃ καὶ θὰ ἐξαπλωθῇ ἀστραπηδὸν μὲχρι περᾶτων τῆς ὀθωμανικῆς αυτοκρατορίας... Κύριος οἶδε ποῖον ἀνέλπιστον σὲ προσμένει μεγαλείον! . . . Ἡ Ἀνατολὴ εἶναι ἡ γῆ τῶν θαυμάτων. . . Ὅπως δὴποτε θὰ ἦσαι ὁ ἐγκαινιστὴς μιᾶς νέας ἐποχῆς, καὶ θὰ διεγείρῃς ὄλον τοῦ κόσμου τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν συμπάθειαν.

«Ἐν τῇ νεότητι σου ἠλικία ἐφαγες ψωμὶ κ' ἀλάτι μὲ τὸν Ἕλληνα πολεμιστὴν. Ὁ Ἀνδρουτζῆς, εἰς τοῦ ὁποίου τὸν υἱὸν διαπιστεύεσαι τὴν ὑπαρξίν σου, σ' ἔσωσεν ἄλλοτε ἀπὸ βεβαίου θανάτου. Οἱ Σουλιῶται, ἀν τούτους ἀποδώσης τοὺς νεκροὺς βράχους των, θὰ λησμονήσωσι τὰ παθήματά των καὶ θὰ γίνουσι λέοντες νὰ σὲ περιφρουρήσων. Οἱ κλέφται, τῶν ὁποίων ἐπιζητεῖς τὸν ἐξολοθρευμὸν, θὰ γίνουσι πρωτοπαλήκαρὰ σου διότι θὰ τοὺς χαρίσης ὅ τι πρὸ αἰῶνων ἐπιθυμοῦν, ἐλευθερίαν καὶ πατρίδα. Τοιαύτη εἶναι ἡ τελευταία συμβουλή μου, Βεζύρη, ἦν ὡς τίμιος Ἄγγλος δύνῃσαι νὰ σοὶ δώσω. Σὲ διαβεβαιῶ δὲ ἀπὸ τοῦδε ὅτι, ἀν τὴν ἀσπασθῆς, θὰ ἐξέλθῃς ἐκ τοῦ ἐπικειμένου πολέμου νικητὴς καὶ δοξασιμένος.»

Ὁ Ἄλῃς μετ' ἀδιαφορίας καὶ ψυχρότητος ἀληθῶς ἀσιτικῆς ἠκροάσθη τῶν λόγων τοῦ Νάπιερ καὶ ζῶν πάντοτε μὲ τὸ κομβολόγιόν του. Ἄλλ' ὁ ἔξυδακρῆς Βρεττανὸς παρετήρησεν ὅτι βαθυκῆδον ὡς προσέβαινε εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματός του, ἔτρεμον κἄποτε σπασμωδικῶς τὰ ἄκρα τῶν δικτύλων του, οἱ ὀνυχῆς του ἐτίνοντο μελανοὶ ὡς ἂν διετέλει ὑπὸ τὸ κράτος μυστικῆς ἀνατριγίλας καὶ αἱ μακρὰί τρίχες τῆς πολιτικῆς γενειάδος του αὐτομάτως εἰναιούτο ὡς σύμπλεγμα ζῶντων ἐρπετῶν, ὑπέκρουσαι εἰς τὰς συνολικὰς τῶν σιαγόνων καὶ τὸν ἀφανῆ τριγμὸν τῶν ὀδόντων του. Τίς οἶδε ποῖαν ἐν τῇ ζοφερῇ καρδίᾳ του διήγειρον ἀνεμοζάλην αἰ παράδοξοι τοῦ Νάπιερ δοξασίαι, ἰδίως δὲ αἱ περὶ προσεχοῦς ἐξεγέρσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ προφητεῖαί του! Ὅπως δὴποτε ὁ γηραιὸς λύκος ἐνίκησε τὴν ὄρμην τοῦ πάθος του, στραφείς δὲ πρὸς τὸν Νάπιερ ἔλαβε φιλικῶς τὴν χεῖρά του καὶ εἶπε:

«Παιδί μου, σοῦ εἶμαι εὐγνώμων καὶ θὰ προσπαθήσω μὲ ὄλας μου τὰς δυνάμεις νὰ ἐκτελέσω τὰς δύο πρώτας συμβουλάς σου. Ἄλλὰ τὴν τρίτην . . . μὴ σοῦ κακοεργῆ Νάπιερ. . . τὴν τρίτην δὲ τὴν νοιώθω. Εἶμαι βλέπειν, παιδί μου, ἀμαθῆς, ἀγράμματος ἄνθρωπος καὶ γέροντας ὀρθογνητάρης. . . Νὰ πάσης τὰ χρόνια μου, παιδί μου, . . . καὶ μ' ἔρωτες εἰς ἕνα πέλμα ὅπου δὲν ἔχει οὔτε λιμάνι, οὔτε ἀκρογιαλιά. . . Πενήντα χρόνια ἀίματά δικιά τους καὶ δικιά μου ἀφῆκαν σημάδια ὅπου δὲν τὰ ξεπλένει ὄλο τὸ νερὸ τοῦ ὠκεανοῦ σας. . . Ἡ θὰ μὲ γελάσουν ἢ

ὄλα τοὺς γελάσω. . . Ἀπὸ ἀφέντης νὰ γίνω σύντροφος, καλὸ θὰ ἦτο, ἐνάρετο ἔργον, ἀλλὰ σὰ δικαίολο γῶ. . . Δὲν τὸ νοιώθω. Θὰ σκεφθῶ ὅμως, Νάπιερ, σοῦ τὸ τάξω, θὰ σκεφθῶ. . . Ὁ τι μὴ λὲς εἶναι πρὸς ὄφελός μου, τὸ γνωρίζω. . . Τί κρῖμα νὰ γεράξῃ ὁ ἄνθρωπος! . . . Ἡ ἐπιχειρησὶς ὅπου μοῦ προτείνεις εἶναι μεγάλη, παραπολοῦ μεγάλη καὶ βαρειά. . . Θέλει νέους, νᾶχουν καρδὸ νὰ τρέχουν, κ' ἐγὼ εἶμαι μὲ τὰ δύο πόδια μέσα εἰς τὸν τάφο. . . Καὶ τὰ Γιάννινα; . . . ποῖός θ' ἀπάρη τὰ Γιάννινα; . . . Ἐφαγα τὴν ζωὴ μου κ' ἔφακα καὶ τὴν ψυχὴ μου διὰ νὰ τὰ κερδήσω, καὶ τώρα νὰ τὰ δώσω; . . . Δύσκολο! δύσκολο! φοβοῦμαι μὴ σηκωθῇ ἡ γῆ Χάμκο ἀπὸ τὴν κῆλ τῆς καὶ μὲ φάει. . . Ὡς τόσο σοῦ τάξω νὰ σκεφθῶ καὶ σ' εὐχαριστῶ, παιδί μου, εὐχαριστῶ χίλιας φορὰς διὰ τὴ καλὴ σου προτίεση. . . Χαιρέτα μοῦ ἀκριβὰ τὸ στρατηγὸν καὶ εἶπέ του νὰ μὲ ἀγαπᾷ καὶ νὰ μὴ λησμονῆ τὸ γένος τὸν Ἀλήπασα. . .»

Ὁ Νάπιερ ἐνόησεν ὅτι ὁ παμπόνηρος Ἄλῃς εἶχε μὲν κατὰ νοῦν νὰ ἐμμεταλλευθῆ τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον, ἀλλὰ δὲν ἤθελεν ἀκόμη νὰ ἐμμεταλλευθῆ τὸ σχέδιόν του. Ἡ παράτασις τῆς ἐν Ἰωαννίνοις διαμονῆς του ἀπέβαινε πλέον περιττή, καὶ ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ἄλῃς τὴν ἄδειαν νὰ ἐπανελάθῃ εἰς Κέρκυραν. Ὁ Βεζύρης ἔδειξε μεγάλη λύπην ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει τοῦ Νάπιερ, τὴν ἐφορτώσε δῶρα πολυτίμα καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν λαμπρὰν συνοδίαν.

Μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος ἠκροάσθη ὁ Μαιτλάνδος τῶν ζωηρῶν διηγήσεων τοῦ ὑπασπιστοῦ του, ἀλλὰ δὲν ἐπίστευσε διόλου εἰς ὅσα ἔκουσε περὶ φιλικῶν καὶ περὶ ἐπικειμένης Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Ὁ Μαιτλάνδος, φύσει βίσιος καὶ τυραννικός (διὸ καὶ ἐπωνομάζετο βασιλεὺς Ὁωμᾶς King Tom), μόλις πρὸ μικροῦ εἶχε δεσμεῦσαι διὰ χρυσῶν ἀλύσεων τὸν νοῦν καὶ τὰς χεῖρας τοῦ Ἰονίου λαοῦ διὰ τοῦ συντάγματος τῶν 1817, καὶ δὲν ἠρέσκετο βεβαίως ἀκούειν τοῦ Νάπιερ τὰς προφητείας οὐ μόνον διότι ἐμίσει ἐγκαρδίως τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ διότι πᾶς νεωτερισμὸς ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐδόνατο νὰ διαταράξῃ τὴν πνιγερὰν νηνεμίαν ἧτις ἀπὸ τῆς συννομολογηθείσης τῶν συνθηκῶν τοῦ 1815 ἐπεκράτει ἐν Εὐρώπῃ, καὶ ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς ὁποίας ὡς φανατικὸς ὑπηρετῆς τῆς Ἱερᾶς Συμμαχίας ἔπρεπε νὰ ἐργάζεται.

Ὁ δὲ Νάπιερ, πεισθεὶς ὅτι περιττὴ ἀπέβαινε πᾶσα μετὰ τοῦ Μαιτλάνδου ἐπὶ τοῦ προκειμένου συζήτησις, συνέταξεν ὑπόμνημα πρὸς τὴν Κυβέρνησίν του, ἐνθὰ ἐξέθετε λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὴν ἐν Ἰωαννίνοις διαμονήν του, προανήγγελλε δὲ μετὰ παρησίαις τὴν προσεχὴ ἐξέγερσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους καὶ προέτρπε τὸ Ἀγγλικὸν ὑπουργεῖον νὰ κηρυχθῇ ὑπὲρ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τὴν ἐκτρέψῃ αὐτῆς, νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ ἀ-

προκαλύπτως καὶ νὰ ἐργασθῆ περιπαθῶς ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως φυλῆς μεγάλας προσενηκούσης εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὑπηρεσίας, ἀξίας δὲ νὰ καθέξῃ ἐν τῇ χορείᾳ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν θέσιν, περιβλεπτον καὶ μόνως ἱκανῆς νὰ ἐξευγενίσῃ τὴν ἐκβαρβαρωθεῖσαν Ἀνατολήν.

Τὸ ὑπόμνημα τοῦτο ἐνεχειρήσεν ὁ Νάπιερ εἰς τὸν Μαιτλάνδον καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸ ἀπευθῆν εἰς τὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργόν. Ἄλλ' ὁ Μαιτλάνδος, ἀναγνώσας τὸ ἔγγραφον οὐ μόνον δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ ἀποστείλῃ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Νάπιερ ἰσχυριζόμενος ὅτι αἱ ιδέαι του θὰ διήγειρον τὸν γέλωτα τῶν ἀγγλικῶν πολιτευομένων, καὶ θὰ τὸν ἐχαράκτῃζον, ἐπὶ καιρίᾳ βλάβῃ τῆς ὑπολήψεώς του, ὡς θερμοκέραιον φαντασιολόγον.

Ὁ Νάπιερ, παραλαβὼν τότε τὸ ὑπόμνημα δι' ἄλλης ὁδοῦ τὸ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Κυβέρνησίν του, μετὰ δὲ τὴν ἐναρξίν τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶνος τὸ προφητικὸν ἐκεῖνο ἔγγραφον ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν σύστασιν τοῦ πρώτου φιλελληνικοῦ Κομητάτου, μέλος τοῦ ὁποίου ὑπῆρξε (τίς ἤθελε τὸ πιστεῦσαι;) καὶ ὁ Παλμερστὼν. Ἐν τούτοις ὁ Κάρλος Νάπιερ εἶχε διορισθῆ τοποτηρητῆς εἰς Κεφαλληνίαν, ἐνθὰ ἐπεσκέφθη αὐτὸν ὁ Βύρων, πορευόμενος εἰς Μεσολλόγιον. Ἐνθὰ δὲ ἐτοιμάζετο ν' ἀκολουθῆσῃ τὸν δαυμόνιον ἄνδρα, διετάχθη ν' ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κατὰ τῆς Ἀυτοκρατορίας τοῦ Σιάμ πολέμου, ἐνθὰ καὶ ἀνεδείχθη μέγας. Καίτοι δὲ διαμένων ἐν ταῖς ἀπωτάταις ἐκείναις χώραις, ἐμμετρίως πάντοτε περὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ διετῆρει τακτικὴν ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν ἐν Ἑπτανήσῳ πολλῶν φίλων του. Μεταξὺ τούτων πρωτίστην κατεῖχε θέσιν ὁ ἀείμνηστος Μιχαὴλ ὁ Σικελιανός, ὅστις ἔχων κατὰ νοῦν νὰ συγγράψῃ ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἦν εἶχεν ὑπαρητήσει μετ' αὐταπαρητήσεως καὶ καρτερικῆς ἀπαρμύλλου, ἐζητήσατο παρὰ τοῦ Νάπιερ καὶ ἔλαβε λεπτομερῆ διήγησιν τῶν μετὰ τοῦ Ἀλήπασα συνεντεύξεών του, ἐγὼ δὲ ἀνέγνωσα ἐπανεπιλημμένως τὸ πολυτίμον ἔγγραφον καὶ τὸ ἀπέδωκα χωρὶς νὰ τὸ ἀντιγράψω.

Ἀποθανόντος τοῦ Σικελιανοῦ δὲν ἀνευρέθη πλέον τὸ χειρόγραφον ἀλλὰ περὶ τῆς αληθείας τῶν γεγονότων ἅτινα ἐκ μνήμης ἐξέθηκα ἐν τῇ παρούσῃ διατριβῇ, ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀδελφικοῦ φίλου μου Ἰωάννου Σικελιανοῦ, ἀνεψιοῦ τοῦ μακαρίτου Μιχαὴλ καὶ καθηγητοῦ τοῦ ἐν Λευκάδι γυμνασίου, ὅστις ἔλαβεν ἀνά χεῖρας τὴν ἐκθεσιν τοῦ Νάπιερ καὶ διατελεῖ ἐν πλήρει γνώσει τοῦ ἱστορικοῦ ἐπεισοδίου ὑπερδημοσιεύω σήμερον πρὸς διαφώτισιν ἐποχῆς, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ἡ Ἑλληνικὴ νεκρανάστασις.

Οὐδὲ τοῦτο μόνον ἀπωλέσθη ἐκ τῶν βαρυτίμων ἐγγράφων τοῦ Σικελιανοῦ. Ἀπωλέσθη καὶ ἡ ἀλληλογραφία ἧτις ἔτρεψε μεταξὺ τῶν Σου-

λιωτών και αυτού, ενεργούντος κατ' εντολήν των προϊσταμένων της Φιλικής εταιρίας, εξ ης προέκυπτε πόσον εμόχθησε να πείση τους γενναίους εκείνους πολεμιστάς ότι ή παράτασις της πολιορκίας του 'Αλλή ήτο σωτηρία της επαναστάσεως, και ότι υπείκοντες εις την θέλησιν της πατρίδος και λησμονούντες τὸ άσθεστον κατά του Γεπελενλή μισός των έπρεπε να πολεμήτωσιν ύπερ αυτού μεθ' όσης έδύναντο περισσοτέρως γενναιότητος, μέχρις ου συνταχθώσιν αι δυνάμεις του έθνους και βίβοβόληση εις τας καρδιάς των επαναστατών τὸ πολεμικόν φρόνημα.

Κατ' αρχάς οι Σουλιώται, δια των πληρεξουσίων αυτών Μάρκου Μπότζαρη και, αν ή μήμηδεν με άπακτῆ, Ζέρβα και Δαγγλη, δεν έστεργον κατ' ουδένα τρόπον να μολύνωσι τὰ ζίφη μαχόμενοι ύπερ του αίμοχαρούς δημίου των' άλλ' ο Σικελιανός, δια των μελιρρύτων και πατριωτικωτάτων λόγων του, κατόρθωσεν επί τέλους να επιβάλη εις αυτούς την υπερανθρώπινον εκείνην θυσίαν.

"Όλοι τότε μικροί και μεγάλοι, όλοι προθύμως έθυσίαζον ύπερ του έθνικου συμμέροντος και φιλαυτίκην και πάθη, μόνον αποβλέποντες εις την άπελευθέρωσιν και τὸ μεγαλείον της πατρίδος. "Όλοι ειργάζοντο, όλοι εμόχθηον, όλοι έπασχον ευχαρίστως χωρίς ν' αποβλέπωσιν εις αμοιβάς, χωρίς να εγειρωσιν αξιώσεις έρεσιδομένας εις πατρογονικά κατορθώματα. . .

'Αλλά τώρα ;

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣΗΣ.

Ο ΔΥΣΜΟΡΦΟΣ

[Εκ του άγγλικου, υπό * K]

Συνέλευσις 41 εκά. 110

Είχον αδελφήν προσφυτέραν έμοϋ κατὰ τινα έτη' ώνομάζετο 'Ιουδή. Κατά τας έν τοις νοσοκομείοις διατριβάς μου, κατά τους άγώνάς μου έναντίον των πρώτων δυσχερειών του σταδίου μου ή 'Ιουδή δεν είχε καταλίπει την μικράν πόλιν της Καρστόνης. 'Ηναγκασμένη ν' άτενίξη άείποτε τον αυτόν όρίζοντα, κατεπέστη επί τέλους, ότι ουδέν ύφιστατο πέραν της γενεθλίου αυτής πόλεως.

'Υπήρχον έν Καρστόνη, ως έν γενεί εν πάση μικρῆ πόλει, κάτοικοι βασίζοντες την φιλαυτίαν αυτών έν τῆ σπουδαιότητι και έν τοις αξιώμασι της ένδόξου οικογενείας, της όποιās ήσαν ούτως ειπείν ύποτελεΐς. Πᾶσα πράξις και πᾶν σημεϊον των οικοδεσποτών του Βρανδώνος, πᾶσα μεταβολή επιστάτου, θεράποντος ή κηπουρού έν τῷ πύργῳ, πᾶσα νέα στολή, είτε της μαρκησίας μετ'αδαινούσης εις την εκκλησίαν, είτε των θαλαμηπόλων έρχομένων εις την πόλιν να φλυαρήσωσιν, αι άσχαλίαι αυτών, ή υγεία, αι συμπάθειαι και αι αντιπάθειαι άπετέλουν τὸ μόνον των συνδιαλέξεων αυτών αντικείμενον, την ήμέραν έν τῷ περιπάτῳ, την δὲ έσπέρην έν ταίς οικογενειακάς συναναστροφαις.

— Πῶς εφκίνετο ή μαρκησία; — Πότε ή επανέλθη ο μιλόρδος έν Λονδίνου; — Πῶς έκουμήθη ο μικρός κόμης; κ. τ. λ.

Λουδοβίκος ο δέκατος τέταρτος έν τῷ κολοφῶνι του μεγαλείου και της φήμης του δεν ήτο τὸ αντικείμενον τοσαύτης προσοχής και σεβασμοϋ των έν Βερσαλλίξ αυλικών του, όπως ή οικογένεια Βρανδώνος έν Καρστόνη.

Πλινθῶνται μεγάλως οι πιστεύοντες, ότι ο άνθρωπος τείνει φύσει προς την άγάπην του ανεξαρτήτου βίου. Τοϋτο είναι ο κληρος σπανίων τινών πνευμάτων. Ο θαυμασμός των ανωτέρων, ή κολακεία, ή ταπεινωσις και ο εξευτελισμός ένώπιον των πλουσίων και των ισχυρών του κόσμου τούτου είναι ου μόνον ή είμαρμένη, άλλ' άκόμη και ή κλίσις της μεγάλης πλειονοψηφίας.

Πᾶσα πράξις του μαρκησιου και της μαρκησίας ήτο βέβαιον, ότι ήθελε τύχει της γενικής έπιδουκιμασίας έν Καρστόνη. Τοϋτο' αυτὸ συνέβαινεν έν γενεί και δια των επιστάτην κ. Banks, ή την κυρίαν Newcome, πρόσωπα σπουδαιότατος και έπιρροῆς έν τη οικεία σφαίρα. 'Αλλά δεν συνέβαινε τὸ αυτὸ και δια την κυρίαν Καρτθράϊτ. Πᾶσα αυτῆς πράξις, πᾶς λόγος, βλέμμα, ένδυμα απήρκεσεν έν γενεί έμισοίτο ή εφθονείτο. Και τίς ήτο αυτη επί τέλους; Η χήρα πτωχου αξιωματικου! Και διατί ιδίως αυτη έπροτιμήθη πάσης άλλης έν τη ύψηλῆ θέσει, ην κατείχε σήμεραν; — Να γευματίξη εις την τράπεζαν των κυρίων έν τῷ πύργῳ! Να θερμάνηται εις τὸ αυτὸ πϋρ, να κάθηται επί του αυτου μετά της μαρκησίας Βρανδώνος άμαξίου! Ουδενία άγαμος δεσποινίς τριάκοντα πέντε ετών την ήλικίαν έν Καρστόνη να μη θεωρηθῆ προς πλήρωτην της ευαρέστου ταύτης θέσεως καταλληλοτέρα της ψυχρῆς και μεμετρημένης κυρίας Καρτθράϊτ, του μαρκησίου τουτου άγάλματος!

Ουδ' επί μίαν μόνον στιγμήν έσκέφθησαν ότι ήτο δυνατόν να κομηται ή κυρία Καρτθράϊτ υπό αποκρίφων τινών ανεκτιμήτου αξίας ιδιοτήτων, ών έστερούντο αυται, διότι ουδέν εδωκερον επέκεινα του στολισμοϋ και του οσμου.

"Αν αυται εζων έν τοις χρόνοις καθ' ους έπιστευον εις την μαγειαν, ύπήρχον βεβαίως ισχυροί λόγοι, όπως ή κυρία Καρτθράϊτ πυρποληθῆ ως μάγισσα. 'Εν δε τῆ σημερινῆ καταστάσει των πραγμάτων δεν έστενοχωροϋντο να την καταγορησωσι φανερῶς ως κόλακα, μηχανορροφου ή ως τρώγουσα ερπετα, τὰ μόνα προς έπιστήχϊαν έπιρροῆς γνωστὰ μέσα παρά ταίς γυναίκαί της Καρστόνης.

— Πράγματι, αδελφέ μου, πάντα ταϋτα φαίνονται αληθῶς παράδοξα! Και επί τέλους, ποτε δεν θέλομεν άπαλλαγῆ από αυτην την κυρίαν Καρτθράϊτ, μοι λέγει ήμέραν τινὰ ή αδελφή μου

Ιουδή επανερχομένη από την εκκλησίαν. Μανθάνω ότι αυτη θέλει μείνει έν τῷ πύργῳ προς περιποίησιν του μικρου μου λάρδου, του πτωχου και προσφιλους τουτου πλάσματος! Ητο εκεί σήμεραν, εις τὸ οικογενειακόν θρονίον εξ ώραιότητας μελανος εριούχου κεκαλυμμένον προς είκοσι πέντε φράγκα τὸ μέτρον βεβαίως, ωσαύτως δε και τὸ θρονίον του επιστάτου και τὸ των θεμαπόντων ήσαν κεκαλυμμένα υπό παρομοίου ύποσώματος, ένῳ όλος ο κόσμος έκλαιεν' ο μιλόρδος ωσαύτως έθρήνει, ωσει έμελλε να συντριβῆ ή καρδιά του! Ητοιγῆ και άγαπητὲ γενναίε άνδραπέ! — ή δε κυρία Καρτθράϊτ ειχεν ωσαύτως μέγα πένθος επί του τριακαστου και πρωτου αυτῆς θρον. . . 'Αλλά σοι βεβαίως ότι ουδὲ ενδάρκν ήλθεν επί των όφθαλμών της! Τόσον γαλήνιος, τόσον ψυχρῶ, τόσον νυχαριστημένη, ως να μη είχε συμβῆ τίποτε. . . 'Α! δεν ήμπορῶ να την ιδω κατὰ πρόσωπον. Είναι πόσον ύποκριτικὴ και τόσον ύπουλος, θωπεύουσα και κατακαούσα την πτωχὴν εκείνην μαρκησίαν ύπακλινέστατα και τώρα! . . . άλλ' έγγοῦμαι ότι δεν θα επιτύχη! Ο μιλόρδος ουδ' επί μίαν στιγμήν έπρόσεξεν εις αυτην διαρκούσης της λειτουργίας. Είναι αληθῆς ότι την παρεκάλεσεν εκλοθίως ν' αναθῆ μετ' αυτου εις την άμαξίαν του, αλλά δίδω τον λόγον μου ότι ποτε δεν θα γινή μαρκησία Βρανδώνος.

— Και ιδική μου επίσης, 'Ιουδή.

— 'Α! αδελφέ μου, σείς οι άλλοι άνδρες τόσον ευκόλως συλλαμβάνεσθε από τας φιλοφρονήσεις! Την γνωρίζω, ενθυμήσου τί σοι λέγω. θέλεις παρατηρήσει μίαν ήμέραν ότι ή κυρία Καρτθράϊτ είναι όλος διόλου διάφορος παρ' ο τι ύποθέσατε ου και ή πτωχὴ εκείνη και άγαπητὴ μαρκησία.

Ουδὲν άπεκρίθην. Πολλάκις ειχον έκπλαγῆ υπό του διορατικου πνεύματος της αδελφῆς μου και ειχον στενοχωρηθῆ όλίγον. 'Απεράσια λοιπὸν να επάγρυπνῶ επί της κυρίας Καρτθράϊτ. 'Αι πατρὸς του μικρου μαρκησιου ειχον συχνὰς έρωμάς προς τοϋτο, δε δεν ήθελον αφήσει να με διαφύγωσιν.

'Επισκεπτόμην τὸ παιδίον άπαξ πολλάκις δε και δις της ήμέρας' άλλ' ουδέποτε ευρον ελλιπῆ την κυρίαν Καρτθράϊτ. Δι' έν μόνον ήδύνατό τις να την μεμφθῆ: δι' έλλειψιν ευθυμίας και ιλαρότητας. Ητο αληθῶς πολὺ γαλήνια, πολὺ σοβαρά, πολὺ μελαγχολικῆ, άνίκανος να χρησιμεύει ως σύντροφος ένῆς παιδίου. 'Εν τούτοις ουδένως έστέρει αυτου, ουτε φροντιδεν, ουτε τρυφερότητας. Η ύπερ της υγείας του μεριμνά της ήτο άκατάπαυστος και παρατήρησα άμέσως ότι άποφεύγουσα έπιμελιῶς τας επικινδύνους συζητήσεις, άνέπτυσε βαθμηδόν τὸ πνεϋμά του. 'Ελάγει, ή όρθότερον ειπείν, εφερε τὸ δυστυχῆς μίερον εις τους θαυμασίους κάπους του πύργου, δι-

δάκουσα αυτὸ ν' αναγνωρίζη τὰ σχήματα και τὰ όνόματα των ώραιότερων άνθέων. Είχε πτηνοκομειον εκ σπανίων πτηνών, τὸ όποιον έτρεφε και επεμελειτο. Τα δε δωμάτια αυτου έπληρουντο κατὰ διαδοχὴν εξ αντικειμένων ένδιαφερόντων και πολυτίμων.

'Αν ήδύναμην να υποπτευθῶ, ότι ή κυρία Καρτθράϊτ ειχε σπουδάσει τον 'Αριστοτέλη, ήθελον ύποθέσει ότι ή φιλοσοφία του τη ειχε διδάξει ν' απομακρηνῆ από των όφθαλμών του μαθητου της πάντα κοινόν ή μέτρον τύπον. Τα σχεδιογραφήματα και αι χαλκογραφίαι, αιτινες έκόσμου τον θάλαμον του, ήσαν έργα των πρώτων καλλιτεχνών. Είχε βιβλία καλλίστης έκδόσεως' οι εις την ύπηρεσίαν αυτου θεράποντες ειχόν τι ανώτερον της ανατροφῆς αυτών. Ουδενία λεπτομέρεια, όσον μικρά, όσον ασήμαντος και αν εφκίνετο, παρεμελειτο υπό της κυρίας Καρτθράϊτ, αν δια ταύτης έπίστευεν, ότι ήδύνατο ν' αναπτυχθῆ ή φυσικὴ ρώμη, να προκηθῆ ή διάνοια ή να σχηματισθῆ ή καλαισθησία και αι εξεις του μαθητου, εν ενεπιστεύθησαν εις τας φροντιδας της.

'Οπειῶ να όμολογήσω, ότι ο μαρκησιος ουδένως εφείδετο του δυναμένου να παράσχη αυτη τὰ μέτρα προς εκτέλεσιν των εκπαιδευτικῶν σχεδίων της. 'Όσον τὸ κατ' έμε, ελυπούμην επί ταίς προσπάθειαις ταύταις, πεπεισμένος ότι ήτο αδύνατον να παραταθῆ ή ζωὴ της βασανισμένης ταύτης υπάρξεως.

'Η 'Ιουδή επέμενεν αποδίδουσα τας υπό της κυρίας Καρτθράϊτ παρεχομένες φροντιδας εις την υίην εις την επιθυμίαν της ευχαριστήσεως του πατρὸς. 'Εν τούτοις ταχέως έμελλον να εξαλειφθώσιν οι φόβοι αυτῆς μη ιδῆ τον μαρκησιον θύμα των τεχνασμάτων τουτου, και τώντι, δεν εβραδύναμεν να μάθωμεν τὸ προσεχές συνοικέσιον του μαρκησιου Βρανδώνος.

'Ο μαρκησιος, μέγας κληρονομικῶς γαιοκτήμων, ευγενεστάτην έχων καταγωγήν και άπειρα εισοδήματα, ειχε κατατῆ υποψήφιος πρώτης τάξεως έν τῷ μεγάλῳ έμπορείῳ του γάμου. Αυτὸς όστις, πρό της συζεύξεως αυτου μετά της δεσποινίδος Κιργάμ, ουδενίαν έκείνητο πίστωσιν, επρώτευσεν ήδη εννεκα της κολοσσαίας προικῆς της πρώτης συζύγου του. Και λέγω τοϋτο, διότι ο μικρός δυσμάρπος εθεωρείτο ως άπλουσν μηδενικόν έν τοις γευματιστικαίς ύπολογισμοίς. Πάντες εφρόνουν ότι ελαχίστος ειχε ζωῆς έλπίδας, συνεπῶς ο μαρκησιος ήρθμείτο μεταξύ των πλουσιωτάτων άνδρων της 'Αγγλίξας.

Αισχύνομαι να τὸ όμολογήσω, αλλά πιστεύω, και έχω λόγους προς τοϋτο, πολλάι οικογένεια, και πρό του θανάτου της πρώτης μαρκησίας Βρανδώνος, ειχον ήδη ποιήσει διαθήματα προς επιτυχίαν της επιθόνου προτιμήσεως εις την θέσιν αυτῆς, ο δε μαρκησιος, πριν ή επανεισελ-

Θη και πάλιν εις τὸν κόσμον, κατέστη ὁ σκοπὸς πάσης περιποιήσεως καὶ κολακείας, εἰς αὐτὸς μόλις ἠδύνατο ν' ἀντιστῇ κεραλή ἰσχυροτέρα τῆς ἰδικῆς του. Πολλὰ σοβαρὰ συναγωνίστριαι κατῆλθον εἰς τὸν ἀγῶνα· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἡ θυγάτηρ τοῦ δουκὸς Φιτζρουά ἤρατο τὴν νίκην! ἡ λαΐδῃ Ἰσαβέλλα Σαρλεμάν.

Ἐμάθομεν ἀμέσως ὅτι ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ χαριστάτη τῶν γυναικῶν τοῦ Λονδίνου καὶ ὅτι ἀνῆκεν εἰς μίαν τῶν εὐγενεστέρων καὶ τῶν μαλλον καλῶς ἀνατετραμμένων οἰκογενειῶν τοιοῦτοτρόπως προπαρσκευασθῆμεν ἐξ ἀμίλλης νὰ θαυμάσωμεν καὶ νὰ κολακεύσωμεν αὐτήν. Ἄπαντες ἠγνώμωνουν τὸν μαρκήσιον, ὅτι δὲν εἶχε διαψεύσει τὰς κοινὰς προσδοκίας, προσηκόντως νυμφευόμενος καὶ οὐχὶ ἐκλέγων—ὡς ὑπῆρξε φρόδος ἐπὶ τινὰς στιγμὰς—τὴν ἀπαχθὴ ἐκείνην κυρίαν Καρτθράϊτ.

Ὁ γάμος ἐγένετο περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἀπριλίου, ἀκριβῶς δέκα ἔκτω μῆνας μετὰ τὸν θάνατον τῆς πρώτης μαρκησίας. Τὸν δὲ Ἰούλιον διεδόθη ἐν Καρστώνῃ ὅτι ἐμελλε νὰ ἀριχθῇ τὸ νέον ζεύγος. Καὶ τῶντι ἀρίστο περὶ τὰ μέσα τοῦ Σεπτεμβρίου.

Ἡ μεγάλη ὁδὸς τοῦ Λονδίνου διέρχεται διὰ τῆς Καρστόνης, ἐνθυμούμαι δὲ μεγάλα τέθριππα ζεύγη ἀνερχόμενα διὰ τῆς ὁδοῦ καὶ εἰσερχόμενα εἰς τὸν πύργον διὰ τῶν μεγάλων αὐτοῦ κηκλίδων. Ἐνθυμούμαι τὸν λευκόφαιον πῖλον τῆς νέας λαΐδῃς Βρανδῶνος κεκοσμημένον ὑπὸ λευκῶν πτερῶν, τὴν εὐτυχὴ φυσιογνωμίαν τοῦ μαρκησίου, τοὺς μεγαλοπρεπεῖς ταχυδρομικοὺς δίσφρους τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν συνοδουμένων αὐτοῦ κυριῶν, καὶ τὴν μακρὰν σειράν τῶν ὑπηρετῶν καὶ τῶν θεραπόντων.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης οἱ γηραιοὶ τοῖχοι τοῦ πύργου ἀντήχησαν ὑπὸ θορύβου ἀσυνήθους αὐτοῖς ἀπὸ μακροῦ ἤδη χρόνου. Παντοῖαι διασκεδάσεις, ἐριπποὶ περίπατοι, κηνήγια, ἀγῶνες ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ διαρκύσεως τῆς ἡμέρας· χοροὶ, μουσικαὶ συμφωνίαι, δείπνα.

Οἱ ἀρχαίοι ὑπῆρξαν δὲν ἤρχοντο πλέον εἰς τὴν πόλιν, οἱ δὲ κάτοικοι τῆς Καρστόνης, ἐθισθέντες εἰς σεμνότερον ἐν τῷ πύργῳ βίον, ἠγνόουν ἂν ὄφειλον νὰ σκανδαλισθῶσιν ἢ νὰ εὐχαριστηθῶσιν ἐπὶ τῇ νέῃ τάξει τῶν πραγμάτων. Οἱ δρόμοι ἡμῶν ἦσαν διενεκῶς σχεδὸν θορυβώδεις· ποτὲ μὲν ἐνεκα τῶν βαρέως ἐλαυνουσῶν ἀμαξῶν, ποτὲ δ' ἐνεκα τῶν ἀφηνιαζόντων ἵππων εἰχομεν ἀκατάπαυστον κίνησιν ἐρχομένων καὶ ἀναχωρούντων εὐγενῶν μετὰ τῶν συζύγων των καὶ τῶν ἐν μεγαλοπρεπεῖι στολῇ ὑπηρετῶν των.

Αἱ ἑορταὶ ἐν τῷ πύργῳ οὐδέποτε διεκόπτοντο· ἦτο ἀληθὴς στρόβιλος διαδεχθεὶς τὴν ἡρεμον ζῶν, ἐν ἧ ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἡμεθεκ συνειθισμένοι ἐν Καρστόνῃ.

Τὴν ἐπομένην τῆς ἀφίξεως αὐτῆς κυριακὴν ἡ

νέα ἡμῶν οἰκοδόποινα παρουσιάσθη τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Τὰ πρὸς εἰκοσι πέντε φράγκα τὸ μέτρον μέλανα καλύμματα εἶχον ἤδη ἀφαιρεθῆ, τὸ δὲ οἰκογενειακὸν θρονίον εἶχε καλυφθῆ ἐκ νέου ὑπὸ βυσσινοβαφοῦς βελούδου. Ἡ μαρκησία κάλλιστα, κατὰ τὸν τελευταῖον συρμὸν ἐνδεδυμένη, φέρουσα πῖλον κεκοσμημένον δι' ὑψηλῶν πτερῶν, ἐκαθέστη πλησίον τοῦ συζύγου της, ὅστις ἐφαίνετο συναρπαζόμενος ὑπὸ τῶν βλεμμάτων αὐτῆς καὶ τῶν κινήματων. Ὅποια καταπληκτικὴ ἀντίθεσις πρὸς ἐκείνην, τῆς ὁποίας κατεῖχον ἤδη τὴν θέσιν! Οἱ βόστρυχοι αὐτῆς ἦσαν φαιοί, ἐκτάκτως ἀρθρονοί, οἱ ὀφθαλμοὶ μέλανες καὶ διαπεραστικοί, τὴ χρῶμα τοῦ προσώπου της θαυμασίως δροσερὸν, ἡ εἰς εὐθεὶα καὶ ἀμεμπτος κατὰ τὸν σχηματισμὸν, τὰ χεῖλη αὐτῆς βαθίως ροδοπόρφυρα, οἱ ὀδόντες λευκοτάτοι, τὸ ἀνάστημα ὑψηλὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς ἐκέκτο ἐν γένει ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ προσωπικότητι ἀξιοπρέπειαν καὶ θέλγητρον, καθιστῶντα αὐτὴν ἐν τῶν ὤραιότερων τοῦ κόσμου πλασμάτων, ἐξ ὧν ποτὲ εἶδον.

Μετὰ τὴν λειτουργίαν, ὁ μαρκήσιος, ἐνθουσιῶν καὶ θριαμβευτικῶς, ὠδήγησεν αὐτὴν διὰ τῆς χειρὸς μέχρι τῶν προπυλαίων τῆς ἐκκλησίας, ὅπου οἱ κάτοικοι τῆς Καρστόνης συννηντῶντο κατὰ πᾶσαν κυριακὴν ὅπως συνδιαλεχθῶσιν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, παρουσίαν αὐτὴν ἐνώπιον ὄλων ἐν μεγάλῃ πομπῇ, ἐνῶ τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτοῦ τέθριππον ὄχημα μετὰ τῶν κομφῶν ἀμαξηλατῶν ἀνέμενον αὐτοῦς νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ εἰς τὸν πύργον. Ἡ μαρκησία ἤξισε ν' ἀποδεχθῇ ἐπιχαρίτως τὰς ἀποδοδομένας αὐτῇ τιμὰς,—προσερήσει τοσοῦτον ταπεινὰς, ὑποκλίσεις τοσοῦτον εὐτελεῖς, ὥστε ἀληθῶς καθίσταντο γελοῖαι. Ἡ καλλονὴ ὑπεμειδία, συγκαταβαίνουσα ν' ἀπειθῆναι εἰς ἕκαστον κολακευτικὸς τινὰς καὶ χἀρίεντας λόγους. Κατ' ἐμαυτὸν εὕρισκον αὐτοῦς λίαν γλυκεῖς, ἀλλ' ὡς φαίνεται, εἶχον ἄδικον, διότι ὅλος ὁ κόσμος ἦτο μαγευμένος. Ἐν τέταρτον μὲν ἄλλως ματαίως φιλοφρονήσεων, ἠνωμένων μετὰ θαυμασίας κομφότητος καὶ μειδιῶντων βλεμμάτων, κατόρθωσε νὰ κερδίῃ ὑπὲρ αὐτῆς τὴν κοινήν γνώμην καὶ νὰ κατακτῆσθῃ τὰς καρδίαις πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὰ ἐπὶ τῶν εὐεργεσιῶν καὶ τῶν ἐλεημοσυῶν τῆς μακαρίτηςδος μαρκησίας Βρανδῶνος.

Ἡ θεότης διῆλθε μετὰ τῶν ἡμῶν ἐνα μόνον μῆνα. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῆς τὰ πάντα ἐν Καρστόνῃ ἐπανῆλθον καὶ πάλιν εἰς τὴν γαλήνην ἡμεῖς δὲ οὐδεμίαν εἰχομεν πλέον ἄλλην διασκεδασιν ἢ τὸ πικετόν ἡμῶν κατὰ τὰς ἑσπέρας καὶ τὰς περὶ τῆς ὑγείας τοῦ μικροῦ λόρδου φλυαρίας.

Ἡ νέα σύζυγος εἶχεν ἐπιδαφιλεύσει εἰς αὐτὸν πᾶσαν περιποίησιν καὶ τρυφερότητα, ὡς ἢ πάντες οἱ παρεστῶτες, ἰδίως δὲ ὁ σύζυγος, ἥσαν

ἐσαν ἑαυτοὺς συγκεινημένους. Γονυπετῆς πλησίον τοῦ ἀνακλίντρου, ὅπου τὸ πτωχὸν πλάσμα ἀνέπαυε τὴν κεκλιμένην αὐτοῦ κεφαλὴν, ἠσπᾶσθη τὰς ὡχρὰς αὐτοῦ παρειάς, ἐφ' ὧν εἶχον καταπέσει τινὰ δάκρυα.

— Προσφιλὲς καὶ συμπαθὲς τέκνον! Πρέπει νὰ μὲ ἀγαπᾷς πολὺ, ἰδὲ. . . εἶμαι ἡ μαμά σου.

— Ὅχι, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον μετὰ φωνῆς συγκεινημένης, καὶ οἱ μεγάλοι καὶ μαῦροι αὐτοῦ ὀφθαλμοὶ ἐπληρώθησαν δακρύων, ὄχι, δὲν εἶθε μαμά, μὴ λέγετε τοῦτο. Ἐκείνη ἦτο μικρὰ καὶ ὡχρὰ, καὶ τόσο γλυκεῖα! . . . καὶ αἰεὶ, αἰεὶ εἴθε μεγάλη . . . μεγάλη καὶ ὡραία κυρία.

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, ἀγαπητὸν μικρόν μου! . . Ὅποια ἀγάπη, ὁποία θελκτικὴ ἑκφρασις! Ἀγαθὴ μου κυρία Καρτθράϊτ,—διότι εἶθε βεβαίως ἡ κυρία Καρτθράϊτ, περὶ ἧς τόσα ἠκουσα,—πόσον εἶμαι εὐτυχῆς διότι σὰς γνωρίζω καὶ δύναμαι ἅμα νὰ σὰς εὐχαριστήσω διὰ τὰς τρυφερὰς φροντίδας, μεθ' ὧν περιβάλλετε ἐν πτωχὸν τοῦτο δυστυχῆς . . . φροντίδας, εἰς ἧς ἐλπίζω νὰ ἔχω καὶ ἐγὼ τὸ μέρος μου ἐνὸς ὧν (ἦ. . . πτωχὸν μικρόν!

— Νομίζω ὅτι πηγαίνει καλλίτερα, ἀγαπητὴ μου κυρία Καρτθράϊτ, εἶπεν ὁ μιλόρδος.

— Ἐπεθύμουν νὰ τὸ ἐλπίζω, μιλόρδε. Ἐν τούτοις δὲν βλέπω ἐπαίσθητὴν βελτίωσιν. Ὑποφέρει ἴσως ὀλιγώτερον τὴν τελευταῖον, ἀλλ' ἴδου τὸ πᾶν.

— Φεῦ! κυρία Καρτθράϊτ, λυποῦμαι ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ γνώμῃ σας. Ἐπὶ τέλους πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι θὰ τὸ λυπηθῇ ὁ θεός!

Εὐτυχῶς τὸ τέκνον δὲν ἤκουσε τὴν συνδιάλεξιν ταύτην.

Αἱ ὑπὸ τῆς μαρκησίας προαγγεληθεῖσαι τρυφραὶ φροντίδες περιορίσθησαν σπανιώτατα εἰς ὁνητόν τινα ἐπίσκεψιν, διαρκούσης τῆς ὁποίας ἐχαιρετέτο ὑψοῦσα τοὺς ὤμους ἐνεκα τῶν λεπτολόγων προπαρσκευῶν τῆς κυρίας Καρτθράϊτ διὰ τὴν ἀνατροπὴν τοῦ μαθητοῦ της. Ἡ ὕψις αὕτη τῶν ὤμων ἐφαίνετο λέγουσα: «Ὅποια παραλογισμὸς δι' ἐν τοιοῦτον ἔκτρωμα!» Ἐν τούτοις μετὰ μεγάλης συγκαταβάσεως προσερίετο πρὸς τὴν κυρίαν Καρτθράϊτ.

Ἐβλεπον καθ' ἑκάστην τὴν γενναίαν διδάσκαλον συνοδεύουσαν ἐν σιωπῇ διὰ μέσου τῶν δεινροστοιχιῶν τοῦ κήπου τὸν μικρὸν κόμητα, εὐρόμενον ἐν τῷ ἀνακλίντρῳ του ὑπὸ τοῦ γηραιοῦ φαιότριχος ὑπηρετοῦ, ἐνῶ ὁ πύργος ἀντήχει ὑπὸ τοῦ θορύβου τῶν γελῶτων καὶ τῶν ἀσμάτων.

Μεγάλα μεταβολὰ ἐτελέσθησαν τὸ προσεχὲς ἔτος. Ἡ μαρκησία ἔτεκεν υἱὸν ἐν Λονδίῳ, τέσσαρας δὲ μῆνας μετὰ τὰ ἐπιλόγια αὐτῆς ἦλθεν εἰς Βρανδῶνα, ὅπως, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ βαπτίσματος, παράσχῃ διασκεδάσεις καὶ τελετὰς εἰς

ὄλους τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως, μικροὺς καὶ μεγάλους.

Ἐνόμιζον ἀκατάλληλον τὴν μετὰ τοσαύτης ἐπιδείξεως ἑορτὴν τῆς γεννήσεως παιδὸς πρωρισμένου εἰς τοσοῦτον μέτριον μέλλον, τῆς μὲν μητρικῆς περιουσίας μηδαμινῆς οὐσίας, τῆς δὲ τοῦ πατρὸς ἰσοβίου καθ' ὀλοκληρίαν οὐδένα ἐν τούτοις κατέστητα καινωνῶν τῶν σκέψεων μου τούτων. Ἡ κυρία Καρτθράϊτ ὡσαύτως ἐφάνη ἐκπληκτος, ἀκούουσα νὰ λαλῶσι περὶ τῶν σχεδίων ἐκείνων τῆς πολυτελοῦς ὑποδοχῆς. Ἄλλως ἐν τούτοις διὰ τοὺς κατοίκους τῆς Καρστόνης, οἵτινες προσκεκλημένοι ἐν σώματι, εὗρον τὸ πρᾶγμα καθ' ὀλοκληρίαν φυσικόν. Τὸ αὐτὸ δὲ συνέβη, ὑποβέτω, καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ὑποτελέσει καὶ ἐνοικιασταῖς, κρίνων ἐκ τῶν διαδηλώσεων τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ τῆς εὐαρεσκείας.

Ἐδόθη μέγα γεῦμα ἐν ὑπαίθρῳ διὰ τοὺς ἐργάτας, ζῦθος κατ' ἀρέσκειαν καὶ χοροὶ ἐπὶ τοῦ γλοάζοντος πεδίου. Τράπεζαι παρετέθησαν ἐν διαφόροις αἰθούσαις τοῦ πύργου διὰ τοὺς γαιοκατόχους τῆς ἀνωτέρας τάξεως, δεῖπνον δὲ παρεσκευάσθη ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ, ἀκολουθούμενον ὑπὸ χοροῦ, χάριν τῶν ἀστῶν καὶ τῶν εὐγενῶν τῆς πόλεως. Τὸ θαυμάσιον νήπιον—καὶ ὄφειλω νὰ ἐμολογήσω ὅτι οὐδέποτε ἐν τῇ ζωῇ μου εἶδον ὡραιότερον παιδίον—παρουσιάσθη ἐνώπιον ὄλων μετὰ βασιλικῆς σχεδὸν πομπῆς καὶ μεγαλοπρεπειᾶς, ὁ δὲ μαρκήσιος εἰδέχτο συγχαρητήρια ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ὑποδοχῆς διὰ τὸν υἱὸν του, οὗ τὸ μέλλον ἐφαίνετο τοσαῦτα ὑποσχεόμενον. Ἡ λέξις κληρονόμος δὲν ἀπηγγέλθη, ἀλλὰ πάντες ἐφαίνοντο ὅτι εἶχον αὐτὴν ἐπὶ τῶν χειλέων, ἐνῶ ἡ μήτηρ παρεδίδοτο ἀκατῆτως εἰς τὴν ἀγερωχίαν ἐκείνην, ἣν δοκιμάζει ἀείποτε ματαίαι γυνή, παρουσιάζουσα τὸν υἱὸν της εἰς τὸν κόσμον ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην.

Τὴν βλέπω ἀκόμη ἐν πάσῃ τῇ καλλονῇ αὐτῆς τῇ λαμπρότητι, μὲ τοὺς θαυμασίους φαιούς βοστρύχους της, μὲ τὴν ἐκ λευκοῦ ἀτλαζίου ἐσθῆτα αὐτῆς ἀκτινοβολοῦσαν ἐξ ἀδαμάντων, ἰσταμένην ἐπὶ τῆς εἰσόδου τῆς αἰθούσης, περικυκλωμένην ὑφ' ὄλων τῶν εὐγενῶν ἐκείνων καὶ μεγάλων προσώπων, καὶ ἐγχειρίζουσαν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς τροφοῦ, μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ βαπτίσματος, τὸ παιδίον κεκαλυμμένον ὑπὸ κεντημάτων καὶ δαντελλῶν, περιβεβλημένον ἐν πλουσίᾳ σισύρα, μεγαλοπρεπῶς μέχρι τοῦ ἐδάφους καταπιπτούσῃ.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ ἀληθὴς, ὁ μόνος κληρονόμος, πάσχα πολὺ διότι ἐγκατέλιπε τὸν θάλαμον του, τιμωρηθεὶς ὑπὸ τῆς φύσεως διότι ἐτόλμησεν νὰ τὸν δείξῃ εἰς τὸ δημόσιον, ἦτο ἐξηπλωμένος ἐν τῇ κλίνῃ του, στενάζων, ἔχων τὴν χεῖρα ἐντὸς τῆς χειρὸς τῆς κυρίας Καρτθράϊτ.

— Ὠ! κυρία Καρτθράϊτ, πόσον εἶμαι θυ-

μωμένος διότι δὲν ἤμπαρεσα νὰ παραρευθῶ εἰς τὸ ὄρειον τοῦτο βάπτισμα! Σὰς παρκκαλῶ, εἶπέτε νὰ μοὶ φέρωσι τὸν μικρὸν ἀδελφόν μου· ἐπεθύμουν νὰ τὸν ἴδω καὶ ποτὲ δὲν θέλουσιν.

— Ὁχι, ἀγάπη μου, ἔχι σήμερον.
— Διατί; Εἶναι τόσοσιν νόστιμος!

Παρεκάλεσε μετὰ τοσαύτης ἐπιμονῆς, ὥστε ὁ μικρὸς λόρδος Λουδοβίκος, περιβεδλημένος, ὡς τὸν εἶδον, ἐξ ἀτλαζίου καὶ δαντέλλας ὠδηγήθη εἰς αὐτόν.

— Ἀφετέ με νὰ τὸν ἐναγκαλισθῶ, τροφός· ποτὲ δὲν με ἀφίνετε νὰ τὸν ἐναγκαλισθῶ.

— Ἀφετέ τον, τροφός, εἶπεν ἀνυπόμονος ὁ λίγον ἡ κυρία Καρτβράϊτ. Δὲν βλέπετε ὅτι ὁ λόρδος Σαινζερμαὶν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸ παιδίον; Διατί δὲν τὸ ἐπιτρέπετε;

— Δι' ὅλον τὸ χρυσίον τοῦ κόσμου ἔχι, κυρία. Ἀληθῶς ἡ μιλαίδη δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ φέρω τὸν λόρδον Λουδοβίκον εἰς τὸν θάλαμον τοῦτον· νομίζει ὅτι εἶναι ἀποτρόπαιον διὰ τὴν υγείαν του. Ὅσον δ' ἀφορᾷ νὰ ἐπιτρέψω νὰ τὸν ἐναγκαλισθῇ, ὑπὸ οὐδεμίαν πρόβρασιν ἤθελον τολμήσει βεβαίως ν' ἀναλάβω τὴν εὐθύνην, διότι δὲν ἐπιθυμῶ νὰ χάσω τὴν θέσιν μου, κυρία Καρτβράϊτ.

Ἡ κυρία Καρτβράϊτ ἐτήρει σιγὴν ἀγανακτικῆς σεως. Ἡθόλιαντο ἐν τούτοις ὅτι ἐπρεπε ν' ἀποκριθῇ ἀλλὰ τί; δὲν ἐγνώριζεν.

Εἶχε παραζαλισθῇ καθ' ὀλοκληρίαν.

— Εἶμαι βεβαία, ὅτι παρανοεῖτε τὰς διαταγὰς τῆς κυρίας Βρανδῶνος, εἶπεν ἐπὶ τέλους. Εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἐπιθυμῇ ἡ κυρία νὰ ἐνισχύσῃ τὴν συμπάθειαν, τὴν ὅποιαν ὁ λόρδος Σαινζερμαὶν δεικνύει πρὸς τὸν ἀδελφόν του.

— ὦ! τοῦτο, κυρία, εἶναι ἀδιάφορον! Δι' οἰοῦνθῆκε καὶ ἂν δεικνύῃ συμπάθειαν ὁ πτωχὸς νέος λόρδος, δὲν θὰ ζήσῃ ἀρκετὰ πολὺν χρόνον, ὅπως τοῦτο ἔχη συνεπειάς.

— Κάλλιστα, ἂς ἐξέλθῃ τὸ παιδίον!

— Τὸ παιδίον! ἐπανελάμβανεν ἡ τροφός ἐγκαταλείπουσα τὸν θάλαμον. Τὸ παιδίον! Τῇ ἀληθείᾳ, ἡ λαίδη Βρανδῶνος ἤθελεν εὐχαριστηθῆ. . . εὐχαριστηθῆ, ἀληθῶς! Ἐν δυστυχῆς, ἀνάπηρον παιδίον! . . . Εὐχάριστος συνκυστροφὴ διὰ σὰς, θεσσαυρέμου. Ἄ! τοῦτο δὲν ἤμπορεῖ νὰ διαρκῆσῃ πολὺν καιρόν. Ἡθελον εἶσθαι ἀληθῆς ἐλεημοσύνη ἀπὸ μέρους τοῦ καλοῦ Θεοῦ νὰ τὸν ἀναγκάσῃ εἰς ἑαυτόν. Δὲν ἤμπορεῖ νὰ διαρκῆσῃ πολὺν καιρόν. Εἶναι τοῦλάχιστον παρηγορία.

— Κυρία Καρτβράϊτ, εἶπεν ὁ μικρὸς, τί ἠθέλησε λοιπὸν νὰ εἶπῃ ἡ τροφός τοῦ μικροῦ; Διατί δὲν ἤμπορῶ νὰ ἐναγκαλισθῶ τὸν ἀδελφόν μου; Τὴν ἤκουσα νὰ με ὀνομάζῃ: πτωχὸν νέον λόρδον. ὦ! ναί! γνωρίζω καλῶς, ὅτι εἶμαι πτωχὸς νέος λόρδος. Ἀλλὰ διατί δὲν ἤμπορῶ νὰ ἐναγκαλιζώμαι καὶ ν' ἀγαπῶ τὸν ἀδελφόν μου; Σκέ-

πτομαὶ τόσοσιν συχνά δι' αὐτόν! Εἶμαι πολὺ μεγαλύτερος, πολὺ μεγαλύτερος ἀπ' αὐτόν, καὶ θέλω νὰ τὸν χαϊδεύω. . . νὰ τῷ κάμω πολλὰ δῶρα. Θὰ τῷ δώσω τὸ μικρὸν ἀμαξάκι μου, τὸ ὅποιον εἶναι τόσοσιν ἤσυχον καὶ τόσοσιν εὐμορφον, θὰ τῷ δώσω ἐπίσης τοὺς βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας, τοὺς ὁποίους ἐκάμετε δι' ἐμὲ, καὶ τὰ ὠραιότερα πράγματά μου. Ἀλλὰ δύο μόνον δὲν θὰ τῷ δώσω ποτέ: τοῦτο—ἦτο μικρὸν μετάλλιον περιέχον τοὺς βοστρήχους καὶ τὴν εἰκόνα τῆς μητρὸς του—καὶ σὰς, ἀγαθὴ μου, ἀγαπητῆ μου κυρία Καρτβράϊτ.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης αἱ μετὰ τῆς οἰκογενείας Βρανδῶνος σχέσεις μου ἐπαυσαν ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Ἡ οἰκογένεια ἀνεχώρησε διὰ τὸ ἐξωτερικόν, προτιθεμένη, ὡς ἐλέγετο, ν' ἀποκατασταθῇ εἰς Καρλσβάδην, ὅπως δοκιμάσῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν λουτρῶν ἐπὶ τοῦ κόμητος Σαινζερμαὶν. Ὅπως δὴποτε, ἐπὶ ἑνδεκα ἢ δώδεκα ἔτη δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὸν πύργον.

Ἐν τούτοις διετέλουν εἰς ἀλληλογραφίαν κατὰ τὴ διάστημα τοῦτο μετὰ τῆς κυρίας Καρτβράϊτ, ἧτις ἐξηκολούθει ἐπιτελοῦσα τὰ καθήκοντα τῆς παιδαγωγοῦ παρὰ τῷ νέῳ κόμητι. Δὲν ἐμαθον ἀκριβῶς τὰς θλίψεις καὶ τὰς προσβολὰς, ἂς ὑφίστατο ἀπὸ μέρους τῆς μαρκησίας διὰ τὰς φροντίδας καὶ τὴν ὑπερ τοῦ μαθητοῦ αὐτῆς ἀφροσύνην, διότι οὐδέποτε αὕτη μοὶ ὑπενίχθη τι κατ' ἐλάχιστον περὶ τῆς θέσεώς της ἢ περὶ τῶν προσωπικῶν αἰσθημάτων της, ἐκτός ἂν ἐσχετίζοντο πρὸς τὸν νέον κόμητα. Εἶχεν ἀποφασίσαι σταθερῶς καὶ ἀκλονήτως ν' ἀφιερωθῇ καθ' ὀλοκληρίαν εἰς τὸν υἱὸν τῆς φίλης καὶ εὐεργετρίδας της, τίποτε δὲ,—οὕτε προσβολῇ εἰς τὴν φιλαυτίαν της οὕτε ὕβρις εἰς τὰ αἰσθήματά της,—τίποτε, εἰμὴ μόνον ὀριστικῆ τῆς παραίτησις, ἢ δύναντο νὰ τὴν πείσῃ ν' ἀποχωρισθῇ τῆς οἰκογενείας ταύτης, τὴν ὅποιαν ἐθεώρει ἤδη ὡς ἰδίαν αὐτῆς οἰκογένειαν.

Βραδύτερον ἐπληροφωρήθη ὅτι εἶχεν ὑπομείνει μετ' ἀνοχῆς καὶ γαλήνης πᾶσαν δοκιμασίαν ἐκ τῶν προπετειῶν, εἰς ἂς ἐξετίθετο ἀδικήτως, ἕνεκα τῆς κατωτέρας αὐτῆς τάξεως καὶ τῆς ἀμφιβόλου θέσεώς της ἐν μέσῳ ἀνθρώπων διαφραζμένων ἐκ τῆς εὐγενείας αὐτῶν καὶ τοῦ πλοῦτος του, οὐδεμίαν προσοχὴν δεικνύουσα, ὅπταν δὲ ἡ ἀλαζονεῖα καλίστατο λίαν σοβαρὰ, ἀπαθῶσα αὐτὴν δι' ἐπιδεικτικῆς ἀτραξιᾶς.

Μετὰ βαθείας ἀφροσύσεως, μετὰ τρυφερότητος μοὶ ἐλάλει ἀείποτε ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς περὶ τοῦ νέου μαθητοῦ της. Μοὶ περιέγραφε τὴν τρυφερότητα, τὴν εὐαισθησίαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ χαρακτῆρός του, τὸν ζῆλον αὐτοῦ πρὸς τὴν μάθησιν, τὸ ἀληθὲς ἐκπληκτικόν αὐτοῦ πνεῦμα, τὴν ἀνωτέραν τῆς ἡλικίας του κρίσιν καὶ τὴν γενναίαν καὶ φιλόστοργον αὐτοῦ καρδίαν. Ἐν νέφος ἐν τούτοις ἠμαύρου τὴν εἰκόνα ταύτην: ὁ

λόρδος, ἡ βεβαιότης σχεδὸν προσεχοῦς θανάτου. Ἡ κυρία Καρτβράϊτ συνεμερίζετο τὴν γενικὴν γνώμην ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην, ὅτι τὸ παιδίον τοῦτο, τὸ τοσοῦτον θαυμασιῶς πεπρωμένον ὑπὸ τῆς φύσεως, ὑπεσκάπτετο ὑπὸ ἀσθενείας ἀνιάτου, ὃ δὲ θάνατος ἤθελεν εἶσθαι δι' αὐτὸ τὸ μέγιστον τῶν εὐεργετημάτων, τὸ ὅποιον ἠδύναντο νὰ τῷ εὐχηθῶσιν οἱ φίλοι του.

«Προσεπάθησα ἀνευδότης, μοὶ ἔλεγεν ἐν τινὶ τῶν ἐπιστολῶν της, ν' ἀκολουθῆσω ὅσον ἠδύναντο τὰς τοσοῦτον σοφὰς προθέσεις τῆς ἀξιόλογου μητρὸς του καὶ νὰ ἰσχυροποιήσω τὴν ψυχὴν αὐτοῦ κατὰ τῆς ὁδῆς τοῦ μικροῦ σώματος του. Φρονῶ ὅτι ἐπέτυχον διδάξασα αὐτὸ νὰ ὑπομῆν. Ἀλλὰ, φεῦ! δύναμαι νὰ καταβάλω αὐτὴν τὴν ὁδὸν; Πῶς νὰ καταπραΰνω τὴν πικρίαν τῶν ὕβρεων καὶ τῶν ταπεινώσεων; Εἶναι ἀσθενεστάτη παρηγορία ἡ γνώσις, ὅτι κέρηται τὸ ἀκατάβλητον θάρρος Σπαρτιάτου καὶ τὴν ἐγκαρτέρησιν χριστιανοῦ, εἰ καὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ εἶναι μακρὰ σειρὰ φυσικῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωνίας. Σήμερον ἀκόμη—καὶ ἐν τούτοις εἶναι νωέτατος ἀκόμη—εἰς ποῖαν θλιβεράν ὑπαρξίν δὲν εἶναι καταδικασμένος, ματαινόμενος ἐπὶ τῆς ἐπωδύνου αἰτίας του ἢ συρόμενος ἐν τῇ κλίμῃ του διὰ μέσον τῶν μονοτόνων τούτων κήπων (μοὶ ἔγραφεν ἀπὸ τῆς ἰταλικῆς αὐτῶν ἐπαύλεως) ὁ μικρὸς ἀσθενῆς, ἐνῷ τὰ ἄλλα παιδία τῆς ἡλικίας του ἀπαιθάνουσι πᾶσας τὰς χαρὰς τῆς νεότητος, τῆς υγείας καὶ τῆς εὐρωστίας! Ἡ σπανία αὐτοῦ διάνοια παρέχει εἰς αὐτόν ἀληθῶς ἡρεμώτεράς τινὰς τῆς ὀρίμου ἡλικίας τέρψεις· ἀλλὰ δύνανται αὐταὶ ν' ἀναπληρῶσσωσι τὰς τῆς νεότητος, ἐπὶ παραδείγματι τὰς τῆς εὐθύμου καὶ ζωηρῆς ζωῆς τοῦ ἀδελφοῦ του λόρδου Λουδοβίκου; Ἄ! ἐκεῖνος εἶναι ὁ ἀληθὲς τύπος τῆς ἰσορροπίας, τῆς εὐρωστίας καὶ τῆς υγείας! Ἰδοὺ, τὸν βλέπω κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην πηδῶντα ἀπὸ τοῦ ἀραβικοῦ ἵππου του κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἀπὸ περίπατον εἰς τὰ μαγευμένα ταῦτα περὶ γοῶν. Ὅποια ἀντίθεσις μετὰ τοῦ δυστυχῆ ἀδελφοῦ του!

Ἡ ἀκροσφαλὴς υγεία τοῦ λόρδου Σαινζερμαίν, ἐξηκολούθει, ἔχει καὶ ἄλλας συνεπειάς θλιβερωτέρας ἀκόμη. Ἄπαντες θεωροῦσιν αὐτόν ὡς ἐπιθάναντον—τοιούτος δὲ ὑπῆρξε πάντοτε ὡς ἐπὶ τῆς ἐξ Ἀγγλίας ἀναχωρήσεως μας—καὶ ἔχον τὰς μεγίστας τῶν δυσχερειῶν, ὅπως ἐπιτύχω τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἀνατροφῆς του. Μόνον καταπίεσασα τὸν μαρκησίον ὅτι αὕτη εἶναι δι' αὐτὸν ἀναγκαῖα διασκέδασις καὶ τέρψις, ἐπέτυχον παρ' αὐτοῦ ἐλευθερίαν ἐνεργείας.— Πρὸς τίνα λόγον, μοὶ ἐπανελάμβανον ἀκαταπαύστως, καὶ τίς ἢ ἐξ αὐτῆς ὠφέλεια; Ὁμοιωθῶ, ὅτι συμμερίζομαι τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ βλέπειν τὰ πράγματα, ἤθελον δ' αἰσθανθῆ βεβαίως νὰ μ' ἐγκαταλείπῃ τὸ θάρρος μου, ἂν ἦ-

μην ὑποχρεωμένη νὰ ἐξεγείρω τὸν λόρδον Σαινζερμαίν εἰς τὴν ἐργασίαν. Τοῦναντίον αἰσθάνομαι δυσκολίας νὰ μετριάξω τὸν ζῆλον αὐτοῦ καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν. Οὐδέποτε κορῆνυται πίνων ἀπὸ τοῦ φρέατος τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐπιθυμῶν τὰ πάντα νὰ γνωρίζῃ καὶ τὰ πάντα νὰ μανθάνῃ.

» Ἀληθῶς, ἀγαπητῆ μου κυρία Οὐίλσον, δὲν δύναμαι νὰ σὰς ἐκφράσω τὰ αἰσθήματα, τὰ ἐν ἐμοὶ ἐξεγείρομενα ἕνεκα τῆς δυστυχῆς θέσεώς του καὶ τοῦ χαρακτῆρός του,—τὸν ὑπερβάλλοντα θαυμασμόν καὶ τὴν βαθεῖαν θλίψιν, τὴν ὁποῖαν μοὶ ἐμπνέει.»

Ἐν ἄλλῃ αὐτῆς ἐπιστολῇ, ἀποκρινομένη εἰς τίνα ζητήματα, περὶ ὧν ἐζήτητον πληροφωρίαν, μοὶ ὑπεδείκνυνεν ὅτι ὁ λόρδος Σαινζερμαίν ἔζη ἀποκεχωρισμένος οὕτως εἶπειν τῆς οἰκογενείας του, οὐδέποτε παρουσιαζόμενος εἰς τὸ δημόσιον μετὰ τῆς μαρκησίας· ὅτι ὁ λόρδος Λουδοβίκος ἐθεωρεῖτο ὑπὸ πάντων ὡς ἀληθὴς καὶ μόνος κληρονόμος, ὡς τοιοῦτον δὲ μετεχειρίζοντο αὐτόν πάντες· ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὅτι ἡ μαρκησία ἐφαίνετο τοσοῦτον πεπεισμένη, ὅτι ὁ πρεσβύτερος υἱὸς οὐδεμίαν ἠδύναντο νὰ παράσχῃ ὠφέλειαν δι' αὐτὴν ἢ διὰ τὰ τέκνα της, καὶ ὅτι αὕτη οὐδ' ἐλάμβανε τοῦλάχιστον τὸν κόπον νὰ ἀγαπηθῇ ὑπ' αὐτοῦ, ἢ νὰ καλλιεργήσῃ τὴν ἀφροσύνην ἢ ἐδείκνυνεν ὑπερ τῶν ἀδελφῶν του.

Ἡ μαρκησία εἶχε τότε τέσσαρα τέκνα· εἶχε γεννήσει τρεῖς θυγατέρας μετὰ τὸν λόρδον Λουδοβίκον.

Ἔπειτα συνέχισται.

K. MARSH.

Ἡ Πιννακοθήκη τοῦ ἐν
ΑΘΗΝΑΙΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Εἰς μίαν τῶν αἰθουσῶν τοῦ σχολείου τῶν Τεχνῶν, τοῦ Μετσοβείου ἤδη ἐπικληθέντος, ἐσχηματίσθη ἀξιόλογος Πιννακοθήκη καὶ ἤδη ἐντελῶς παρασκευασθεῖσα ἀνοίγεται εἰς τὸ δημόσιον. Ἡ Πιννακοθήκη αὕτη σύγκειται ἐξ 117 μεγάλων τε καὶ μικρῶν πινάκων. Ἐκ τούτων τέσσαρες καὶ τεσσαράκοντα πίνακες, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ τινες μεγάλης καλλιτεχνικῆς ἀξίας, ἀπετέλουν ἄλλοτε τὴν συλλογὴν τοῦ πανεπιστημίου, ἧτις δι' ἀποφάσεως τῆς συγκλήτου καὶ τῆ πρωτοβουλίας τοῦ φιλοκάλου πρυτάνεως κ. Ἀναγνωστάκη, ἀπεστάλη καὶ κατετέθη ὀλόκληρος εἰς τὴν αἰθούσαν τοῦ Μετσοβείου οἰκοδομήματος. Αἱ λοιπαὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ εἰκόνες εἰσὶν αἱ ἄλλοτε ἀποτελοῦσαι τὴν παλαιὰν Πιννακοθήκην τοῦ σχολείου, δῶρον αἰ πλεῖστασι τοῦ μακαρίτου Μαντζουράνη καὶ ἄλλων, καὶ τινες ὀλίγαι δωρηθεῖσαι ἐσχάτως ὑπὸ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ διαμενούσης κυρίας Καμπάνη. Μεταξὺ τῶν πινάκων τούτων διακρίνονται ἰδίως τὸ Βαλμοῖον καὶ τὰ Χορδοῦντα Χερουθίμιο τοῦ Ρουβενς, ὁ Ἀπόλλων καὶ Ἀθήνη τοῦ Νικολάου Πουσέν, ἂν Ἐρμιαοὺς δειπνῶντος τοῦ Βασ-

σάνου, ἡ Ἐσθήρ τοῦ Παύλου Βερωναίου, μία *Γραμμιά* τοῦ Σαλβατῶρ Ρόζα, δύο πίνακες τοῦ Τίεπολη, δύο ἔτεροι τοῦ Λουκά Γιορδάνου, εἰς τοῦ Ἀλβάνη, μία *Ἀνατολή ἡλίου* τοῦ Κλαυδίου Λωρραίνου, καὶ ἄλλοι τινὲς πίνακες μικροτέρων ζωγράφων. Ἐκ τῶν ἔργων τῶν νέων Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν ὀλίγιστα ἔργα περιέχει ἡ Πινακοθήκη περὶ ἧς ὁ λόγος. Μόνον τοῦ ἐν Βιέννῃ διατριβόντος ζωγράφου κ. Οἰκονόμου ὑπάρχουσιν ἀρκετὰ ἔργα, ὡς ἐπίσης καὶ τοῦ ἐν Φλωρεντία ἀποθανόντος Κουνελάκη, εὐχῆς δ' ἔργων εἶναι νὰ φιλοτιμηθῶσιν ὅσοι ἐκ τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν δύνανται ὁπωσοῦν νὰ παραγάγῳσιν ἔργα ἄξια λόγου, ν' ἀποστείλωσιν τινὰ, ὅπως συμπληρωθῇ ἐν τῇ Πινακοθήκῃ σπουδαία συλλογὴ καὶ ἀποτελεσθῇ πλήρης σειρὰ ἔργων ὅλων τῶν νεωτέρων καλλιτεχνῶν Ἑλλήνων. Ἐὰν δὲ καὶ οἱ πλούσιοι τῶν Ἑλλήνων δεῖξωσι ζῆλόν τινα ὑπὲρ τῶν καλῶν ἔργων, δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι, θεθείσης ἤδη τῆς βάσεως, μετ' ὀλίγον θ' ἀπακτήσωμεν πλουσιωτέραν συλλογὴν, ἄξιαν τοῦ μεγάλου ὀνόματος τῆς ἡμετέρας πρωτεύουσας.

Ἡ οὕτω διασκευασθεῖσα Πινακοθήκη εἶναι ἀνοικτὴ εἰς πάντας κατὰ σάββατον καὶ κυριακὴν ἀπὸ τῆς 3^{ης} μέχρι τῆς 6^{ης} μετὰ μεσημβρίαν, κατὰ δὲ τὰς λοιπὰς ἡμέρας δύναται πάντοτε νὰ ἐπισκεφθῇ ὁ βουλούμενος αὐτήν, ἀρκεὶ νὰ ζητήσῃ ἓνα τῶν φυλάκων τοῦ σχολείου, ὅπως εἰσαγάγῃ καὶ ὀδηγήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν αἴθουσαν. Κατάλογος ἔντυπος ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐκάστου πίνακος, περιέχων ἐν ὀλίγαις λέξεσι τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐργασαμένου αὐτῶν, ὑπάρχει ἐπὶ τῆς ἐν τῇ αἴθουσῃ τραπέζης πρὸς χρῆσιν τῶν ἐπισκεπτομένων τὴν Πινακοθήκην καὶ ὀρεγομένων νὰ ἐρευνήσωσι τὰ κατ' αὐτήν.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Οἱ εὐρισκόμενοι ἐπὶ ὑψηλῶν θέσεων ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀνέλθωσιν εἰς ἔτι ὑψηλοτέρας· οἱ καθέξαντες ὅμως τὰς ὑψίστας, πολλάκις ἀποβλέπουν μετὰ λύπης εἰς τινὰ εὐχαριστοτέραν θέσιν, ἣν ἀφῆκαν.

* Πρὶν μεμψιμοιρήσῃς διότι δὲν ἐπληρώθησαν ὅλαι σου αἱ ἐλπίδες, σκέψθητι ὅτι οὐδ' οἱ φόβοι σου πάντες ἐπραγματοποιήθησαν. (Rukeri).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν τὴν ἐπίσημον, τὴν δημοσιευθεῖσαν ἐν Ἀγγλίᾳ διὰ τοῦ Registrar general, τὸ Λονδίνον κατέχει ἔκτασιν 122 μιλίων ἀγγλικῶν (1 ἀγγλ. μίλ. = 1,608 ἢ 1,609 μέτρα γαλλικά). Αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἔχουσιν ἔκτασιν ὅλην 4,500 μιλίων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκιῶν ἀνέρχεται εἰς 417,767. Πε-

1. Νομίζομεν, ὅτι αἱ πλεῖστα τῶν οἰκόνων τούτων δὲν εἶνε πρωτότυποι, ἀλλ' ἀπλῶς ἀντίγραφα. Σ. τ. Δ.

2. Πηλοπυρρίσιον.

ριέχει δὲ ἡ πόλις αὕτη μετὰ τῶν προαστείων κατόικους 4,286,607.

Ἐκ τῆς Γαλλίας τῷ 1877 ἐξήχθησαν βιβλία γαλλικὰ ἀξίας 14,268,250 φράγκων. Ἐδημοσιεύθησαν δ' ἐν αὐτῇ βιβλία εἰς ξένας γλώσσας καὶ εἰς νεκρὰς κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀξίας 1,626,252.

Ἡ ἐκ τῆς Ἀγγλίας ἐξαγωγή κατὰ τὸ 1877 ἀνέρχεται εἰς 896,316 λίρας στερλίνας. Ἀπὸ τοῦ 1875 δὲ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐδημοσιεύθησαν 150 συγγράμματα ἀφορῶντα εἰς τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα.

Οἱ εἰς Μελίτην καταπλεύσαντες ἐβελοντα οἱ παρακολουθοῦντες τὸν Ἰνδικὸν στρατὸν φέρουσιν ἔτι τὸν Ἰνδικὸν ἱματισμὸν, ἧτοι μακρὸν λευκὸν χιτῶνα καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κίδαριον. Οἱ πόδες καὶ τὰ σκέλη τῶν εἶνε γυμνά. Εἰς τὰς ῥίνας καὶ τὰ ὦτα φέρουσι δακτυλίους. Τὴν κόμην ξυρίζουσι καὶ μόνον εἰς τὴν κεφαλὴν ἀφίνουσι μακρὸν πλόκαμον. Λίαν ἀξιοπερίεργος εἶνε ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Ἰνδικοῦ στρατοπέδου, ἰδίως ὅτε οἱ στρατιῶται παρασκευάζουσι τὸ ἐξ ὄρυζιου γεῦμά των. Ἐνώπιον μιᾶς σκηνῆς εἶνε ἐστημένος λευκὸς μαρμάρινος βουῆς μετὰ χρυσοῦν κεράτων καὶ περιδερξίου ἐκ μαργαριτῶν. Εἶνε τὸ εἶδολον τῆς Ἰνδικῆς θεότητος. . .

Περὶ τοῦ ἐσχάτως ἀποβιώσαντος λόρδου Ἰωάννου Ρούσσελ, τοῦ Νέστορος τούτου τῶν Ἀγγλίων ποιητῶν, ὁ Δισραέλης εἶπεν: «Ἐὰν τὸ κράτος ἡμῶν τὰς ἀστυκὰς ὑπηρεσίας διὰ παρασῆμων, τὸ στήθος τοῦ εὐγενοῦς λόρδου θὰ ἦτο πλήρες ταινιῶν καὶ σταυρῶν καὶ ἀστέρων.»

Ξένος πάσχων ἀπὸ μελαγχολίαν ἐζήτησε τὴν συμβουλὴν διασῆμου ἱατροῦ ἐν Παρισίαις. Ὁ ἱατρὸς τὴν ἐσυμβούλευσε νὰ φοιτᾷ εἰς διασκεδάσεις καὶ ἰδίως εἰς τὸ θέατρον, ὅπου ὁ Καρλίνης καθ' ἑκάστην ἑσπέραν διηγείρεται τὴν εὐθυμίαν τοῦ ἀκροατηρίου. «Ἄν ὁ ἠθοποιὸς αὐτὸς προσέθηκε, δὲν διασκεδάσῃ τὴν μελαγχολίαν σας, ἡ ἀσθένειά σας εἶνε ἀνίατος.» Ἀ! Κύριε, τῷ ἀπεκρίθη ὁ ἀσθενὴς, ἐγὼ εἶμαι ὁ Καρλίνης, καὶ ἐνῶ διασκεδάζω ὀλόκληρον τὴν πόλιν τῶν Παρισίων καὶ κάμνω τοὺς ἀκροατάς μου ν' ἀποθνήσκωσιν ἀπὸ γέλωτα, ἐγὼ ἀποθνήσκω ἀπὸ μελαγχολίαν καὶ θλίψιν.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Ἀναλυτικαὶ τινες μέθοδοι ἐφαρμοζόμεναι ἐν ταῖς τέχναις καὶ τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ.

Βάμβαιξ ἀνακαλύπτεται ἐν τοῖς λινοῖς ἐφάσμασι ὅταν μοτὸς ἐξ αὐτῶν παρασκευασθεὶς ἐμβραπτισθῇ εἰς οἶνοπνευματώδη διάλυσιν τῆς κοραλλίνης καὶ πλυθῇ κατόπιν διὰ πυκνῆς διαλύσεως σόδας. Αἱ μὲν τοῦ λίνου ἴνες γίνονται τότε ροδόχροαι, αἱ δὲ τοῦ βάμβαικος δὲν χρώνονται.